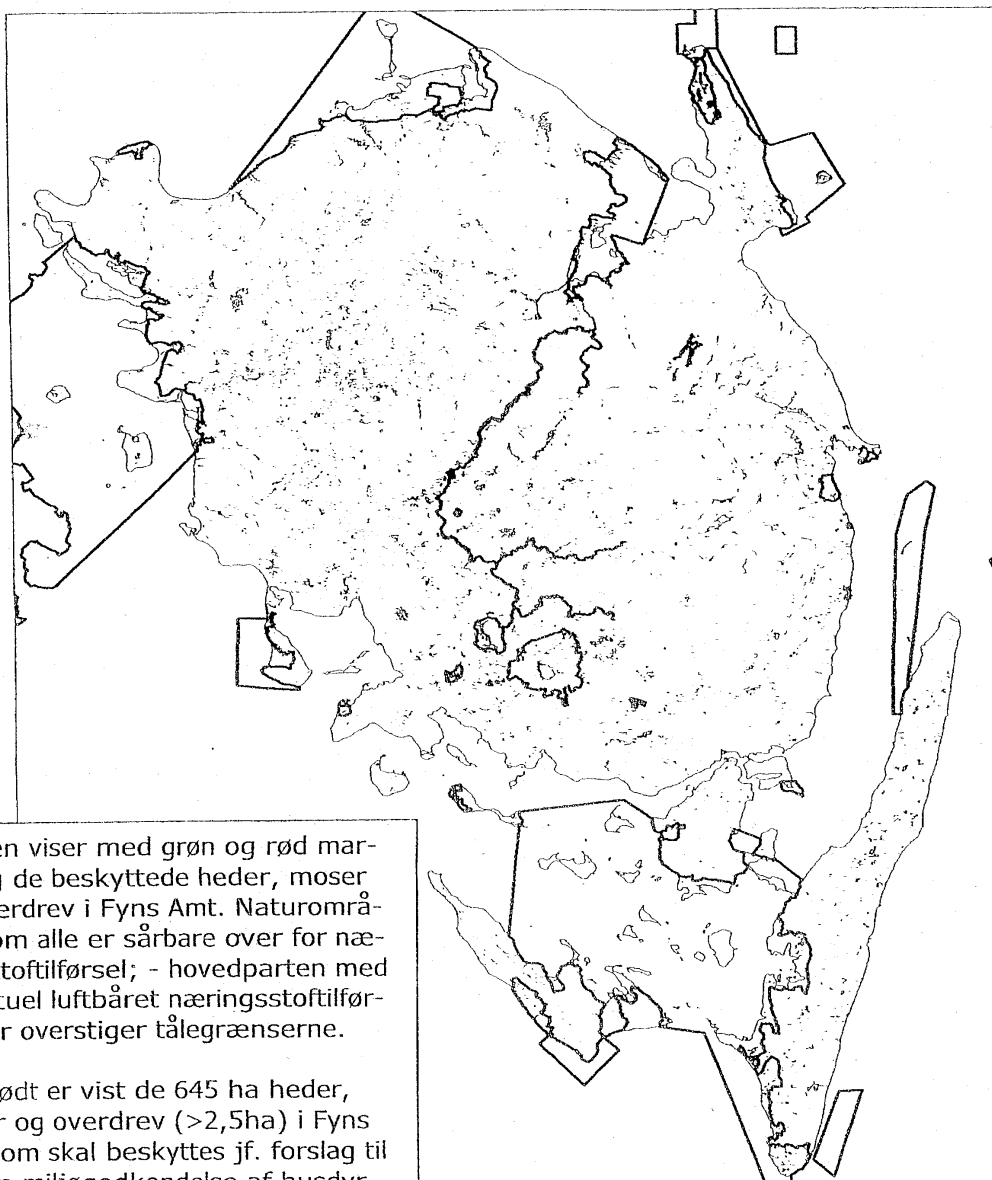

Bilag I. Beskyttede overdrev, moser og heder (NBL §3) i Fyns Amt med angivelse af de internationale naturbeskyttelsesområder

Figuren viser med grøn og rød markering de beskyttede heder, moser og overdrev i Fyns Amt. Naturområder som alle er sårbare over for næringsstofftilførsel; - hovedparten med en aktuel luftbåret næringsstofftilførsel der overstiger tålegrænserne.

Med rødt er vist de 645 ha heder, moser og overdrev (>2,5ha) i Fyns Amt som skal beskyttes jf. forslag til lov om miljøgodkendelse af husdyrproduktion (§8), svarende til 9% af omhandlede naturtyper i amtet. De naturtyper som skal beskyttes i medfør af lovforslaget omfatter 3% af den samlede natur i amtet omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Med grønt er vist de 6784 ha heder, moser og overdrev som ikke er omfattet af lovforslaget, svarende til 91% af disse naturtyper i amtet.

Bilag II. Tekniske bemærkninger til visse af lovens bestemmelser

I definitionerne skelnes der mellem husdyrbrug og bedrifter. Danmarks Naturfredningsforening ser det som et problem, at reglerne - som udformet - legaliser ansøgers mulighed for selv at "style", om en bedrift alene skal bestå af ét husdyrbrug eller flere.

Dette bygger på, at det er ansøgers egen, ukontrollerede mulighed at bestemme, om et eller flere ejede husdyrbrug skal registreres under ét CVR nr. eller flere. Dette problem forstærkes af muligheden for at etablere de enkelte ejerforhold såvel i personligt regi som i forskellige selskabsformer. Det er DN's opfattelse, at der endda er en forringelse på dette punkt i forhold til den nuværende praksis fra NKN, idet lovforslaget omtaler en noget overraskende bestemmelse i § 12 stk. 2, hvorefter der angiveligt skal lægges vægt på, til fordel for ansøgeren, hvad muligheden er for samdrift, ikke hvordan (sam-)driften reelt kommer til at foregå. Dette, sammenholdt med landbrugslovgivningens mulighed for at eje flere husdyrbrug, giver den enkelte ansøger muligheder for at indrette sig, så han kan undgå VVM-direktivets krav om VVM-redegørelse og miljøgodkendelse i overensstemmelse med IPPC-direktivet og lovforslagets §§ 25 og 26.

Det er foreningens opfattelse, at lovforslaget, og faktisk også den til nu gældende NKN-praksis ikke er i overensstemmelse med forudsætningen for VVM-direktivets begreb **Projekt**. Vi mener ikke tilfældige nationale, matrikulære begreber for en landbrugsejendom skal være afgørende for, om hver enkelt landbrugsejendom/hver enkelt matrikulær enhed (husdyrbrug) kan betragtes som et projekt eller, hvilket findes mere logisk, også øvrige ejede ejendomme skal indgå i projektet, der skal miljøgodkendes.

Foreningen opfordrer derfor at få dette afklaret, herunder vurderet, om lovteksten er i overensstemmelse med VVM-direktivet, hvor der bl.a. kan henvises til direktivets bilag IV's indledning: " - en beskrivelse af **hele** projektets ".

§ 10:

Efter sin ordlyd er kommunalbestyrelsens eneste mulighed, at påbyde en mere hensigtsmæssig placering, men giver ikke mulighed for at afslå en ansøgning. Efter foreningens opfattelse må bestemmelsen suppleres med mulighed for at meddele afslag ligesom - lige så vigtigt - § 10 må også omfatte §§ 7 og 8.

Stk. 2 synes betænkelig. Det kan være beklageligt for den enkelte ansøger, men udgangspunktet er, at der ikke er en retsmæssig beskyttet ret til at etablere eller udvide bestående besætninger hvor væsentlige modstridende interesser taler herimod.

§ 15:

Som DN læser § 15 (specielt indledningen til stk. 2) frygtes det, at bestemmelsen er udtryk for, at ansøger reelt selv kan bestemme placeringen af nye bygninger uden sammenhæng med bestående bygninger - en væsentlig, forringende ændring i forhold til det nuværende regelsæt, som på sikret mod at bebyggelse blev spredt i det åbne land. Samtidig giver bestemmelsen den enkelte landmand mulighed for at placere lugt- og flue-forurenende bygninger og tanke væk fra eget stuehus og måske tæt på naboer, hvorved hans incitament til at begrænse generne reduceres. Foreningen frygter, at der skabes grundlag for spredning af bedriftens bygninger og anlæg på arealerne, som i værste fald kunne minde om "legeklodser smidt ud på et børnehavegulv", og finder ikke, at der er den fornødne beskyttelse i, at kommunalbestyrelsen kan påberåbe sig § 2.

§ 22:

Bestemmelsen er betænkelig, da der herved reelt for den enkelte ansøger gives mulighed for at "gemme godkendelser på dåse". Herved modvirkes f.eks., at der er stillet betingelser om anvendelse af bedst tilgængelig teknik på tidspunktet for godkendelsens udnyttelse.

§ 24:

Indledningen er misvisende, da § 25 også kræver godkendelse, dog en anden.

Foreningen er betænkelig ved at der i national lovgivning på landbrugsområdet sker en udvidet implementering af IPPC-direktivets BAT system, da vi ikke finder der på det pågældende område på nuværende tidspunkt findes det fornødne grundlag via BREF-dokumenter.

Der tænkes her specielt på, at et væsentligt argument fra ansøgers og dennes konsulenter for at udvide eller etablere produktioner, på trods af de konkrete områders følsomhed vil være, at der kan opnås den givne reduktion af fosfor, kvælstof og særligt ammoniak via moderne teknik. Foreningen kan ikke se, at der foreligger den fornødne dokumentation herfor, og vi frygter, at kommunalbestyrelsen kritikløst vil acceptere ansøgers, dennes konsulenter og leverandørens anprisninger af produkterne uden nogen dokumentation – i bedste fald utilstrækkelige uvidenskabelige rapporter indhentet og betalt af producenterne selv.

Det bør derfor sikres, at der indtil der foreligger de fornødne BREF-dokumenter på de relevante områder er foretaget en national, uafhængig videnskabelig godkendelse, der sikrer dokumentation for, at der ved den bedst tilgængelige teknik kan opnås den reduktion ansøger og dennes repræsentanter hævder er mulig som begrundelse for ansøgningen om godkendelse (af etablering eller udvidelse). Vi finder også, at det vil være i overensstemmelse med IPPC-direktivet.

Danmarks Naturfredningsforening er i øvrigt ikke enig i det politiske flertals beslutning om, at gevinsten ved anvendelse af BAT skal deles mellem landbruget og miljøet. Vi mener, at IPPC-direktivet forudsætter, at udviklingen i bedst tilgængelige teknik i det hele skal komme naturen til gode via kravet i direktivet om "så vidt det er muligt" at fjerne forurening...".

§§ 44 og 45:

Det, der er anført under § 42, kan i konkrete tilfælde berettiget eller uberettiget forårsage, at udenforstående, så som naboer eller organisationer kunne få den opfattelse, at disse forhold har haft indflydelse på kommunalbestyrelsens opfattelse af at en konkret overtrædelse er af underordnet betydning efter § 44. Det samme gælder i relation til stk. 1 i § 45.

Væsentligste anke går dog på § 45 stk. 2, som vi finder uantagelig og i strid med de retsprincipper, der ellers må ligge bag loven og i øvrigt de direktiver EU har vedtaget, og som netop sigter mod at beskytte den enkelte borger, herunder naboer og sikre at organisationer får indflydelse på miljøområdet.

Indsigt er da sikret via direktivet om fri adgang til miljøoplysninger, og en forkert afgørelse, som en kommunalbestyrelse som tilsynsmyndighed har truffet, kan antageligvis forelægges Folketingets Ombudsmand, ligesom de forurettede kan søge et retsstridigt forhold "prøvet" via en politianmeldelse, men hvorfor dog udelukke en to-instans prøvelse i forvaltningssystemet? Sagerne vil umiddelbart være egnede hertil, da det vil dreje sig om retslige spørgsmål. Vi kan også forestille os, at domstolene, som ikke er et særligt egnet system for prøvelse af disse sager, gerne så sig fri for at blive næste instans efter kommunalbestyrelserne. Reglen er bekymrende, specielt fordi der er identitet mellem godkendende og tilsynsførende myndighed.

Kapitel 11:

Det er utilfredsstillende og udtryk for manglende respekt, at lovforslaget ikke indeholder disse meget vigtige bestemmelser, f.eks. angående overgangsbestemmelser, som kan have vidtrækkende betydning. Disse unddrages således høringen.

Advokatrådet

ADVOKAT

SAMFUNDET

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

E-mail: sns@sns.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 16-08-2006
J.NR.: 04-013302-06-1368
REF.: spi/kch

Høring over forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrsbrug

Skov- og Naturstyrelsen har ved e-mail af 5. juli 2006 anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Forslaget har været forelagt for Advokatrådets Miljø- og Energiudvalg, hvorefter bemærkes, at forslaget ikke giver Advokatrådet anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Steffen Pihlblad

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

16. august 2006

Udkast til forslag til lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Dansk Landbrug skal hermed fremkomme med bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag. Bemærkninger er givet til udkastet af 12. juli 2006.

1. Generelt

Dansk Landbrug er tilfreds med, at der med reguleringen af husdyrbrug efter den nye miljøgodkendelsesordning er lagt op til en højere grad af ensartede bestemmelser og dermed skabt et grundlag for en ensartet forvaltning i kommunerne. Dermed får den enkelte landmand mere forudsigelige produktionsvilkår end ved den nuværende forvaltning af VVM-bestemmelserne i amterne. Dansk Landbrug finder det dog bydende nødvendigt, at bestemmelserne udmøntes på en måde, der sikrer klare og bindende, statsligt fastlagte bestemmelser for kommunens sagsbehandling. Derfor skal ministerens beføjelser til at fastlægge regler i nærværende lov som udgangspunkt være en forpligtelse til ministeren om at fastlægge sådanne regler. Ligeledes finder Dansk Landbrug, at det sikres, at der fra statens side fastlægges klare retningslinier for en ensartet håndtering af sager på tværs af kommunegrænser.

Dansk Landbrug er endvidere tilfreds med, at der med den nye miljøgodkendelsesordning sker en reel forenkling ved at samle miljøreguleringen af husdyrbrug i én lov. Derved fremmes en hurtig og effektiv sagsbehandling i kommunerne og i klagenævn. Det er helt nødvendigt, at forenklingen samtidig sikres gennem en størst muligt begrænsning af de administrative byrder, der pålægges landmanden med de nye bestemmelser.

Dansk Landbrug lægger vægt på en gennemskuelig regulering, der sikrer et fortsat incitament til dynamisk udvikling af husdyrproduktionen. Det er afgørende for Dansk Landbrug, at kravene ikke pålægger den enkelte producent unødigt høje omkostninger, men at der derimod sikres forbedrede muligheder for at udvikle husdyrproduktionen i harmoni med omgivelserne inden for økonomiske realistiske rammer.

Dansk Landbrug er dog af den opfattelse, at de skærper i miljøreguleringen af husdyrproduktionen, som følger af den nye miljøgodkendelsesordning er unødigt stramme, da landbrugets miljøbelastning falder år for år. Der er gennemført en række tiltag de seneste år for at forbedre miljøet, bl.a. med vandmiljøplanerne, herunder senest aftalen om Vandmiljøplan III, som blev indgået i april 2004. Vandmiljøplanerne er endnu ikke slået fuldt igennem og effekten af Vandmiljøplan III

skal evalueres i 2008. Vandmiljøplan I og II indebar, at tilførslen af landbrugets samlede udledning af nitrat blev reduceret med 49 procent. Dertil kommer tiltagene i Vandmiljøplan III, som yderligere vil reducere nitratudledningen med 13 procent. Dansk Landbrug er derfor uforstående overfor, at der på nuværende tidspunkt er ønske om at stramme miljøreguleringen af husdyrproduktionen yderligere.

Særligt vil opstramningerne på ammoniak- og lugtområdet få markante konsekvenser for erhvervet.

1.1. Ammoniak

Det foreslåede krav om reduktion af ammoniakemission på mindst 25 pct. i 2009 udover effekten af bedste staldsystem er en betydelig indgribende reduktion og en hurtig optrapning af reduktionskravet, som får urimeligt høje økonomiske konsekvenser for erhvervet. Der er med de 25 pct. tale om et uhørt højt reduktionskrav.

Det er erhvervets opfattelse, at ammoniakreguleringen skal bygge på proportionalitet i forhold til miljømål og erhvervets omkostning for at opnå de opstillede mål.

Dansk Landbrug tilslutter sig, at reduktionskravene til ammoniakemission stilles i forhold til "bedste staldsystem" med normtal 2005/2006 som fikspunkt. For erhvervet er det væsentligt, at omtalte fikspunkt for normtal (inkl. proteinindhold i foder) bliver præciseret og udtrykt pr. enhed eller pr. dyr/produceret dyr i en samlet oversigt for alle dyrekategorier – i stil med oversigten over bedste staldsystem. Dette sikrer et samlet og kendt udgangspunkt. Denne præcisering skal udarbejdes som en oversigt, der bliver en gældende fast reference for lovens bestemmelser, og som vil blive udformet som et bilag til en bekendtgørelse.

Normerne for bedste staldsystem forventes vurderet og eventuelt opdateret i 2008. For Dansk Landbrug er det bydende nødvendigt, at det i forhold til ammoniakemission fortsat er normtallene fra 2005/2006, der bruges som referencefikspunkt for reduktionskrav.

Hvis dette ikke sker, så er der risiko for, at hele referencegrundlaget ændres set i forhold til referencen for bedste staldsystem anno 2005/2006. Det skal således ikke være muligt både at sænke udgangspunktet og forhøje ambitionsniveauet for reduktion.

Dansk Landbrug vil ligeledes gøre opmærksom på, at Danmarks Miljøundersøgelers hidtidige opgørelse af ammoniakfordampningen er overvurderet med 9.000-11.000 tons $\text{NH}_3\text{-N}$ svarende til ca. 16 pct. jf. udredningsarbejdet. Overvurderingen skyldes især, at man i den hidtidige opgørelse ikke har indregnet effekt af allerede indført udbringningsteknologi samt effekt af nye fordampningstal for visse typer svinestalde. Desuden forventes Danmark at opfylde målet i henhold til Göteborgprotokollen på en maksimal udledning på 56.800 tons $\text{NH}_3\text{-N}$ allerede i løbet af 2006-2007.

Ved den nuværende regulering af landbruget, og med forventning om at EU realiserer de foreslåede mål i unionens temastrategi for luftforurening, forventes det gennemsnitlige nedfald af kvælstof i 2020 at falde til 10 kg kvælstof pr. ha, hvilket betyder, at hovedparten af den kvælstoffølsomme natur vil være sikret gunstig bevaringsstatus. Kun højmoser og lobelie-søer med et tålegrænseniveau på 5-10 kg kvælstof pr. ha vil ikke helt have sikret gunstig bevaring.

I samarbejde med forskellige virksomheder og forskningsinstitutioner arbejder erhvervet på at udvikle forskellige teknologier til miljøforbedringer. Det drejer sig blandt andet om udvikling af Lav-emissionsstalde, optimeret fodring samt avl med fokus på optimeret udnyttelse af foderets næringsstoffer. Det er dog vigtigt at understrege at flere af teknologierne til reduktion af lugt- og ammoniakemissioner fra staldene, der er på markedet i dag, enten ikke er dokumenteret med en

sikker effekt eller er så dyre i anlæg og drift, at investeringen belaster indtjeningen urimeligt. Erhvervet har behov for miljøteknologiske løsninger, der først og fremmest har dokumenteret effekt, stabil drift og som kan anvendes ved et rimeligt omkostningsniveau. Erhvervet bakker derfor også op om at forskning, udvikling og dokumentation af nye teknologier både kan og bør accelereres.

På grund af de høje omkostninger til miljøteknik, er det afgørende for erhvervets fortsatte udvikling, at mulighederne for udflytning af produktionsanlæg i det åbne land sikres og gerne forbedres.

Det skal præciseres at ved brug af emission svarende til bedste staldsystem som reference, så er der tale om, at effekten af reduktionskravet reelt bliver betydeligt højere end 25 pct. sammenlignet ved uændret regulering. Hvis ikke "emission svarende til bedste staldsystem" udgør udgangspunktet, ville der blive bygget nyanlæg, der miljømæssigt set er ringere end bedste staldsystem, og en procentvis reduktion af ammoniakemissionen fra disse vil samlet set resultere i en lavere generel reduktion.

1.2. Lugt

Forslaget på 5, 7 og 15 OU/m³ som genekriterie til henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig i landzone får katastrofal betydning for erhvervet. Dansk Landbrug finder, at grænsen på 5 og 7 OU/m³ til henholdsvis byzone og samlet bebyggelse er sat lavt, men vi kan acceptere afstandsgrænsen for dermed at sikre en passende afstand til byzone og samlede bebyggelser.

Kravet om 15 OU/m³ til enkeltbolig i landzone er dog helt uacceptabelt. De afstandskrav, der vil gælde ved den forslåede grænseværdi på 15 OU/m³ til nærmeste "enkel bebyggelse", vil indebære, at der fx til enkeltbolig i landzone vil være krav om en afstand på 440 meter fra en slagtesvine-stald (drænet gulf) med 500 dyreenheder til nærmeste nabohus. Ifølge den nuværende FMK-vejledning er kravet 205 meter. Der er således tale om mere end en fordobling af afstandskravet. En sådan skærpelse er helt uacceptabel set i det forhold, at der for svineproduktioner, der opfylder afstandskravene ifølge den nuværende FMK-vejledning, ikke forekommer væsentlige lugtgener. Tilsvarende er der ingen saglig begrundelse for stramningerne i forhold til de store kvægbedrifter.

Denne stramning af afstandskravene vil betyde, at et stort antal besætninger ikke vil kunne udvide med deres nuværende placeringer, og opstramningen af afstandskravene er ude af proportioner i forhold til det relativt lave antal klagesager over lugt, der reelt er i kommunerne. Dansk Landbrug er derfor af den klare opfattelse, at et genekriterie på 20 OU/m³ er fuldt ud tilstrækkeligt til sikring af hensynet til enkeltbeboelser i det åbne land.

Dansk Landbrug er enig i, at der skal gennemføres en indsats til reduktion af lugtgener fra husdyrproduktionen. Indsatsen bør bestå i dels en ny lugtvejledning med rimelige afstandskrav, dels af udvikling af ny teknologi. På nuværende tidspunkt er der ikke nogen effektiv og stabil teknologi til lugtreduktion til rådighed, som kan etableres i det enkelte staldanlæg indenfor en rimelig økonomisk ramme. Biologiske luftrensere har vist en vis effekt, men test af anlæggene viser stor variation i effekt, og anlæggene er endnu ikke driftsikre. Der er derfor brug for fortsat forskning og udvikling af teknologier til reduktion af lugt fra stalde inden en sikker og stabil effekt kan opnås. Før den stabile effekt er opnået, er det helt afgørende, at der ikke stilles urimelige krav overfor den enkelte svineproducent om anvendelse af teknologi.

Da der ikke er udviklet og dokumenteret teknologier, som har en høj og sikker effekt til rimelige omkostninger, er det helt afgørende for erhvervets fortsatte udvikling, at mulighederne for udflytning af produktionsanlæg til det åbne land sikres og gerne forbedres. De kendte luftrensningsteknikker er dyre i anlægs- og driftsomkostninger, og et alternativ er derfor udflytning af produktionen til en placering med stor afstand til naboer og dermed minimal risiko for lugtgener. En sådan

udflytning er forbundet med en række omkostninger til bl.a. investeringer i vejanlæg, el og vandforsyning, mandskabsfaciliteter samt evt. fodercentral og pumpeledning til gyllebeholder. De samlede omkostninger skal sættes i forhold til investeringen i luftrensning. Alligevel kan det i mange tilfælde betyde en fordobling af omkostningerne at investere i luftrensningsteknologi frem for en udflytning af produktionen.

Dansk Landbrug lægger vægt på, at der med den foreslåede lov er tale om tiltag, der fremadrettet vil betyde en mere enkel regulering og en strammere regulering, særligt på lugt og ammoniakområdet. Det er helt afgørende for Dansk Landbrug, at der med lovforslaget ikke bliver tale om lovgivning med tilbagevirkende kraft. Det er derfor helt indlysende, at der for bestående brug ikke stilles urimelige krav til opfyldelse af reduktion af lugtgener, som er væsentligt skærpede i forhold til de bestemmelser, der var gældende på tidspunktet for myndighedsbehandlingen af det pågældende bestående husdyrbrugs etablering eller tidligere ændring. Ligeledes kan det være helt ødelæggende for virksomheder, der er lovligt etableret i tillid til de regler, der var gældende på etableringstidspunktet, at blive underlagt en revurdering efter de nye regler. I disse tilfælde er det afgørende, at der tages hensyn til de bestemmelser, der var gældende på godkendelsestidspunktet, og at proportionalitetsbetragtninger samtidig indgår med betydelig vægt.

1.3. Erhvervets omkostninger

Den nye skærpede regulering af husdyrproduktion, særligt på ammoniak og lugtområdet vil få betydelige omkostninger for erhvervet. I lovforslagets økonomiske konsekvensvurdering for erhvervet er erhvervets omkostninger som følge af de generelle ammoniakkrav anslået til 50-100 mio. kr. Dette er en klar undervurdering af erhvervets omkostninger.

Det vurderede omkostningsniveau dækker alene omkostningerne for 2015-situationen. Når ammoniakkravene gælder hele produktionen, vil meromkostningerne udgøre godt ½ mia. kr. om året. Desuden er meromkostningerne for brug, der etablerer sig/udvider i bufferzonerne, ikke medregnet.

Omkostningerne til lugt er bagatelliseret og modsvarer næppe de faktiske omkostninger forbundet med de meget skrappe opstramninger som følger af det nuværende forslag til genekriterier. Kravene kan meget vel komme til at betyde en egentlig nedgang i produktionen. Hvor der stilles krav om indførelse af endnu ikke færdigudviklede teknologier i bestræbelserne på at få lov til at producere, vil omkostningerne være meget høje pr. produceret enhed. Alternativt må projektet opgives.

Dansk Landbrug skal derfor på det kraftigste anmode om, at der som forudsætning for den politiske beslutning om miljømæssige skærpelser for husdyrproduktionen redegøres for denne undervurdering i de økonomiske konsekvensvurderinger.

2. Særlige problemstillinger i miljøgodkendelsesordning

2.1. Overgangsordning for verserende sager om udvidelse/ændring af husdyrproduktionen

Det fremgår af den politiske aftale, at reglerne vil omfatte alle verserende ansøgninger pr. 1. januar 2007.

Det skal sikres, at verserende ansøgninger håndteres så hensigtsmæssigt som muligt. Den allerede gennemførte forberedende sagsbehandling, som er foregået inden den 1. januar 2007, skal - i videst muligt omfang - udnyttes ved afgørelse efter de nye regler. Det er særligt afgørende, at allerede udarbejdede miljøredegørelser anvendes af kommunerne, så der ikke stilles unødige krav om udarbejdelse af nye redegørelser. Derved undgås, at unødige udgifter til beregninger m.m. pålægges den enkelte landmand, og samtidig kan sagerne afgøres hurtigt.

Nogle sager vil den 1. januar 2007 være så langt i sagsbehandlingen, at de skal kunne afgøres efter de nugældende bestemmelser. Det gælder særligt sager, der er afgjort i amtet, men som fortsat mangler en afgørelse i kommunen; fx landzonetilladelse eller lokaliseringsgodkendelse. Disse sager skal kunne afsluttes efter den 1. januar 2007, således at der alene træffes afgørelse om den del, der mangler, uden at hele projektet skal omfattes af en ny sagsbehandling efter de nye bestemmelser om en samlet godkendelse. Det samme gælder, hvis Miljøankenævnet ophæver en landzone- eller lokaliseringsstilladelse.

Dansk Landbrug foreslår endvidere, at den administrative byrde for ansøger begrænses mest muligt ved, at amtet ved udgangen af 2006 oversender den verserende sag til kommunen med samtlige relevante akter. Kommunen skal herefter oplyse ansøger om, at kommunen har modtaget sagen fra amtet, og at kommunen efter en nærmere fastlagt periode vil påbegynde behandling af sagen efter den nye lovgivning. Ansøger kan herefter anmodes om at give meddelelse om eventuelle ændringer eller om supplerende oplysning efter behov, ligesom ansøger oplyses om, at ansøger frivilligt kan vælge at indsende ny ansøgning. Endvidere kan ansøger vælge at trække sin ansøgning tilbage. Dermed sikres en ubureaukratisk sagsoverdragelse, hvor ansøger ikke pålægges at skulle "starte forfra" med indsendelse af ny ansøgning.

2.2. Afstandskrav til folde til svin

Afstandskravet på 100 meter fra folde til svin til naboskel skal ændres til et afstandskrav til nabo-beboelse. Afstandskravet indføres som led i reduktion af lugtgener og er derfor kun relevant i forhold til egentlig beboelse og ikke i forhold til naboskel, fx til anden ejers mark, skov eller lignende. Endvidere bør kravet på 100 meter ændres til 50 meter, da der ikke er fagligt belæg for en så restriktiv regulering af placering af folde til løsgående svin af hensyn til nabogener.

Uden denne præcisering vil muligheden for at have udegående svin blive særdeles vanskeligt, da det ikke vil være muligt at finde tilstrækkelige egnede arealer. Dette vil få væsentlig negativ betydning for bl.a. økologiske svineproducenter.

Endvidere vil indførelse af bestemmelsen med så kort en varsel ikke være mulig. Producenterne, der skal indrette produktionen efter den nye bestemmelse, vil først kunne lægge den pågældende græsmark ud i forbindelse med såning som udlæg i foråret 2007. En udlagt græsmark bør først anvendes til udegående svin efter 2 år, altså tidligst i 2009.

For bedrifter, som ikke har mulighed for at placere en grisefold, der opfylder afstandskravene, på bedriften, er der behov for en periode på mindst 5 år til at afvikle produktionen og finde alternativ produktionsform eller anden beskæftigelse.

Dansk Landbrug finder det meget utilfredsstillende, at bestemmelsen bevirker, at en velfærdsproduktion, der særligt anvendes på mindre bedrifter og økologiske bedrifter, må ophøre.

2.3. Krav om BAT for eksisterende byggeri

Det anføres i lovforslaget, at kravet om BAT vil gælde for både de eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse. Dansk Landbrug er af den opfattelse, at BAT-krav alene skal kunne stilles for nyanlæg eller renoveringer, der kan sidestilles med nyanlæg. Et krav om BAT til eksisterende anlæg vil udgøre en helt urimelig økonomisk byrde for erhvervet. Det skal understreges, at de økonomiske konsekvensvurderinger, som er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget, primært omfatter omkostninger forbundet med de generelle ammoniakkrav på nye anlæg. Som allerede nævnt er der således ikke i vurderingen af lovforslagets økonomiske konsekvenser for erhvervet taget højde for betydningen af BAT-krav for eksisterende dele af anlægget.

Dansk Landbrug mener, at der i arbejdet med opdatering og udbygning af BAT - byggebladene skal sættes særligt fokus på beregning af de reelle omkostninger til anlæg og drift i såvel nye som eksisterende stalde.

Normalt er det forbundet med større anlægsomkostninger at indføre BAT i et eksisterende produktionsanlæg, særligt hvor der anvendes egentlig teknik eller bygningskonstruktioner. Ud fra et proportionalitetsprincip vil der være mange tilfælde, hvor en teknik kan være BAT for en ny stald, men ikke for en eksisterende. På nuværende tidspunkt vurderes det, at der kun er meget få teknologier, som kan kategoriseres som BAT for eksisterende stalde.

Såfremt ønsket om at knytte BAT-kravet alene for nyanlæg og renoveringer, der kan sidestilles med nyanlæg, ikke imødekommes skal Dansk Landbrug på det kraftigste opfordre til, at der alene stilles krav om anvendelse af BAT-teknologi på eksisterende dele af anlægget for husdyrproduktioner, der er større end IPPC-grænserne. Og i den forbindelse er det endvidere af afgørende betydning, at husdyrbrugene får lange tidsfrister til opfyldelse af BAT-krav til eksisterende anlæg, og at kommunerne er særligt opmærksomme på proportionalitetsprincippet.

2.4. Harmonisering af IPPC- og VVM-grænser

Med en harmonisering af grænserne for miljøgodkendelsespligt og obligatorisk VVM er der tale om en væsentlig overregulering særligt af fjerkræproduktionen. At gennemføre en VVM-procedure er, uanset de lovgivningstiltag, der samtidig bliver gjort for at smidiggøre sagsbehandlingen, omkostningstungt. Da forslaget er mere vidtgående end de fællesskabsregler, der er fastlagt i VVM-direktivet, vil det svække den danske fjerkræproduktions konkurrenceevne på såvel det europæiske som det globale marked. Samme forhold gør sig gældende for sohold med alene produktion af pattegrise, der ligeledes omfattes af en væsentlig overregulering som følge af bestemmelsen. Konsekvensen er, at et stort omfang af husdyrbrug vil blive omfattet af et øget krav om udarbejdelse af miljøredegørelser samt større grad af inddragelse af offentligheden, hvilket bevirker større administrative byrder end de brug, der ikke omfattes af kravet om miljøgodkendelse efter lovens § 25.

Dansk Landbrug mener derfor, at fjerkræproduktioner og sohold alene med produktion af pattegrise mindre end den nuværende grænse for VVM-pligt udelukkende skal omfattes af krav om miljøgodkendelse efter lovforslagets § 23.

3. Bemærkninger til lovforslaget

Lovens formål

Samfundsøkonomiske hensyn skal medtages i lovens formål, § 1, da dette også er anført i planlovens formålsparagraf og i præamblen til habitatdirektivet, hvilket fremgår af følgende tekstuddrag:

Planloven:

"at der ud fra en planmæssig og samfundsøkonomisk helhedsvurdering sker en hensigtsmæssig udvikling i hele landet og i de enkelte amtskommuner og kommuner"

Habitatdirektivet:

"da hovedformålet med dette direktiv er at fremme opretholdelsen af den biologiske diversitet under hensyntagen til økonomiske, sociale, kulturelle og regionale behov, bidrager det til en bæredygtig udvikling, hvilket er det overordnede mål; for at opretholde denne biologiske diversitet er det i visse tilfælde nødvendigt at opretholde eller endog at fremme udfoldelsen af menneskelige aktiviteter;"

Tabel over bestemmelser for husdyrbrug opdelt efter størrelse

Der mangler generelt en klar angivelse af, hvilke bestemmelser, der gælder for alle husdyrbrug, husdyrbrug større end 15 DE, husdyrbrug større end 75 DE og husdyrbrug større end "250" DE. Der burde for overskuelighedens skyld opstilles en enkel tabel, der viser de væsentligste bestemmelser og i hvilket omfang de gælder for de forskellige størrelser af husdyrbrug.

Anmeldeordning efter byggeloven

Efter lovforslaget samles en række forskellige regelsæt i den nye lov. Der mangler en beskrivelse af, hvordan ansøgeren skal forholde sig til anmeldeordningen efter byggeloven, der jo tilnærmelsesvis er sammenfaldende med anmeldeordningen i den nuværende husdyrgødningsbekendtgørelse § 29 og § 30.

3.1. Bemærkninger til de almindelige bemærkninger til lovforslaget

Pkt. 2.1., side 24 Grænse for VVM-pligt

Den foreslåede harmonisering af grænserne for miljøgodkendelsespligt og obligatorisk VVM vil i særlig grad få betydning for fjerkræproducenter og især slagtekyllingeproducenter. Forslaget betyder, at 85 % af den danske slagtekyllingeproduktion vil foregå på ejendomme, der overskrider grænsen for obligatorisk VVM pligt.

Der er tale om en væsentlig overregulering særligt af fjerkræproduktionen, da der hermed fastsættes en dansk VVM grænse på 40.000 stipladser i slagtekyllinger mod VVM-direktivets 85.000 stipladser. Se endvidere høringssvarets afsnit 2.4.

Pkt. 2.2., s. 25 Dyreenheder

Det er ikke korrekt, når det anføres, at én malkeko af tung race svarer til en dyreenhed. Det var tilfældet frem til 1998. En dyreenhed svarer til en jerseyko uden opdræt. Det korrekte er 0,85 malkekøer af stor race. Det er heller ikke korrekt, når det anføres, at hovedreglen er 1,7 dyreenheder pr. ha for andre typer af husdyrbrug end svinebrug, da 1,7 dyreenheder gælder alene for landbrugsbedrifter med kvæg, får eller geder. For øvrige husdyr gælder 1,4 dyreenheder, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 28.

Pkt. 2.3. Planlovens landzoneregler

Anlægsbegrebet bør indføres i "landzonesager" for dermed at gøre reglen systematisk i forhold til en samlet godkendelsesordning af anlæg til husdyrbrug.

Pkt. 2.4., s. 27 Screening for VVM-pligt

Det er anført, at etablering af husdyrproduktion, som er mindre end størrelsesgrænserne, samt udvidelser eller ændringer af anlæg, som tidligere er VVM-vurderet, skal screenes for VVM-pligt. Den tekst er misvisende, idet der stort set gennemføres screening i alle de tilfælde, hvor der ikke er såkaldt obligatorisk VVM-pligt. For at gøre teksten klar, skal sætningen "som tidligere er VVM-vurderet" slettes.

Pkt. 4, s. 30 Godkendelsespligt ved forøget forurening, enhed for godkendelse

Det anføres, at godkendelsespligten alene indtræder ved etablering, udvidelse og ændring. Det skal alene være udvidelser og ændringer, der medfører forøget forurening, der kan udløse krav om godkendelsespligt. I modsat fald vil der være behov for en bagatelgrænse, så ikke enhver minimal ændring af et husdyrhold udløser krav om en forudgående godkendelse.

Det er i fjerde afsnit under punkt 4 på side 30 anført, at godkendelsen som i dag omfatter hele ejendommen. Det er ikke korrekt. En godkendelse i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 omfatter i dag et anlæg til husdyrproduktion. Det vil normalt omfatte det tekniske anlæg og de til-

hørende ejede og forpagtede arealer, der indgår i driften. Bortforpagtede arealer, der matrikulært hører under ejendommen, indgår således ikke i anlægget og vil ikke være omfattet af godkendelsen.

Den enhed, der skal omfattes af en godkendelse, skal være det eller de tekniske anlæg med de tilhørende ejede og forpagtede jorder, der indgår i driften af den pågældende enhed. Arealer, der ikke indgår i driften, eksempelvis fordi de er bortforpagtede, men som matrikulært hører til samme ejendom, bør ikke indgå i en eventuel godkendelse. Det må således være op til ansøger, at angive de arealer, som skal indgå i miljøgodkendelsen, og som kan blive pålagt vilkår i forbindelse med husdyrbrugets drift.

Det er anført, at hvis en ejer af et husdyrbrug ejer flere ejendomme, skal der meddeles en samlet miljøgodkendelse af bedriftens samlede arealer. Det er afgørende, at det alene er de ejendomme, der er relevante for det pågældende husdyrbrug, der omfattes af godkendelsen. Hvis samme landmand ejer ejendomme, der geografisk er uden sammenhæng, og som kan drives som uafhængige anlæg, skal godkendelsen ikke omfatte samtlige disse ejendomme.

Pkt. 4.1., s. 31 Flere uafhængige anlæg

I forhold til første afsnit henvises her til ovenstående bemærkning om, at der alene er tilladelses-/godkendelsespligt, hvis der er tale om ændringer eller udvidelser, der medfører forøget forurening.

Der er behov for kommentarer om, hvornår flere anlæg ikke vil kunne drives uafhængigt af hinanden. Det anføres i teksten, at der er tale om en videreførelse af den praksis, der gælder i dag. I den nuværende praksis indgår bl.a. det forhold, om miljøpåvirkningen kan beregnes særskilt. Det afgørende er, om det er muligt at drive en enhed selvstændigt.

Pkt. 4.1., s. 32 Pelsdyr

Det er angivet, at bekendtgørelse om pelsdyrfarme mv. nr. 607 af 15. juli 2002 foreslås videreført. Det bør præciseres i lovbemærkningerne, at dette bevirker, at afstandskravene i pelsdyrfarmbekendtgørelsens kapitel 2 gælder frem for afstandskravene i lovforslagets kapitel 2. Den eneste undtagelse herfra vil herefter være lokaliseringsreglerne i forslagens §§ 8 og 14.

Pkt. 4.3. Godkendelsesprocedure for IPPC-virksomheder

Teksten i dette afsnit giver anledning til tvivl. Der beskrives en procedure, som i realiteten vil indebære, at der i alle sager gennemføres, hvad der svarer til en VVM-redegørelse. Det vil i givet fald indebære en forøget bureaukratisk byrde for et stort antal sager i forhold til det, der gælder i dag. Der henvises til forslag om undtagelser, som er anført i høringssvarets afsnit 2.4.

Pkt. 4.3. Husdyrbrug mellem 75 dyreenheder og IPPC-grænsen

Det anføres, at klagemuligheden for kommunens afgørelse om spørgsmålet om væsentlig påvirkning på miljøet svarer til den klagemulighed, der i dag eksisterer for amternes screeningsafgørelser. Det er ikke korrekt. I dag kan der alene klages over retlige spørgsmål. Med det foreliggende lovforslag indføres fuld prøvelse, hvilket Dansk Landbrug finder tilfredsstillende forudsat, at der foreligger klare, statsligt fastlagte bestemmelser.

Dialog med ansøger om vilkår

Det bør i bemærkningerne, sidste afsnit side 35, tilføjes, at vilkår, specielt individuelle vilkår, fastsættes efter dialog med ansøger.

Pkt. 4.3. Retsbeskyttelse og revurdering

Husdyrbrug mellem 75 dyreenheder og IPPC-grænsen har en 8-årig retsbeskyttelsesperiode. Det er dog sådan, at når der er givet en godkendelse, så er der ikke tale om, at godkendelsen udløber. For brug mellem 75 dyreenheder og IPPC-grænsen skal der ikke være krav om revurdering, men derimod alene en mulighed for efter retsbeskyttelsesperioden at ændre godkendelsen efter de almindelige påbudsbestemmelser efter lovforslagets § 39, stk. 1.

Pkt. 4.3., s. 37, 4. afs. Revurdering

Den kan være helt ødelæggende for virksomheder, der er lovligt etableret i tillid til de regler, der var gældende på etableringstidspunktet, at blive underlagt en revurdering efter de nye regler. Derfor skal teksten om, at revurdering af eksisterende miljøgodkendelser skal ske i overensstemmelse med de nye krav, der er fastsat i den nye lov eller regler udstedt i medfør heraf, suppleres med, at der skal tages hensyn til de bestemmelser, der var gældende på godkendelsestidspunktet, og at proportionalitetsbetragtninger samtidig skal indgå med betydelig vægt. Der vil kunne blive tale om ekspropriative indgreb, der kun vil kunne ske mod fuld erstatning.

Pkt. 4.4., s. 39 Tredjemandsarealer

I første afsnit anføres det, at anlægsgodkendelsen rettes mod den ejendom, hvorpå der ønskes en etablering. "Ejendom" bør ændres til "husdyrbrug".

I det følgende afsnit omtales tredjemandsaftaler. Det anføres her, at tredjemand kan vælge at lade hele sin bedrift blive omfattet af krav om miljøgodkendelse for så vidt angår arealgodkendelsen af bedriftens arealer. Det er et unødvendigt krav, at der kun kan gives godkendelse til en hel bedrift. Tredjemand skal have mulighed for at lade en nærmere beskrevet del af sin bedrift indgå i en miljøgodkendelse. Der ses ikke at være nogen miljømæssig begrundelse for ikke at tillade en godkendelse af en del af en bedrift, da det alene drejer sig om vurdering af og fastsættelse af vilkår for driften af de arealer, der er omfattet af godkendelsen. Det bør for tredjemand være muligt at få en sådan miljøgodkendelse til sine arealer, der også vil gøre det muligt at modtage husdyrgødning fra kvægproduktioner på 2,3 DE/ha efter de gældende bestemmelser om produktionsmæssig sammenhæng i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det er anført, at hvis afsætningen vurderes at medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, kan afsætningen ikke indgå i godkendelsen. Den sætning bør udgå. Det må afhænge af betydningen af påvirkningen, om der kan gives en godkendelse. Det må godkendelsesmyndigheden kunne tage stilling til.

Pkt. 4.4., s. 40, 2. afs. Robuste vilkår

Indholdet er generelt positivt, men det fordrer en tilføjelse, således at teksten om, at vilkårene tilstræbes at være så præcise, entydige og robuste som muligt ikke kommer til at medføre, at en ansøger afskæres fra at gennemføre fagligt fornuftige tiltag med henvisning til, at de ikke kan anses for såkaldt "robuste".

Der findes i dag adskillige eksempler på, at amter har afvist at tage hensyn til tiltag, som amtet ikke mente, at der forelå officiel dokumentation for virkningen af, eller som amtet mente kunne være uhensigtsmæssigt at føre tilsyn med. Det har ikke været acceptabelt ud fra en forvaltningsretlig synsvinkel, idet den kompetente myndighed er forpligtet til at foretage en konkret vurdering af sagen, og således ikke bare kan henvise til manglende centrale udmeldinger om forholdet. Det er også uhensigtsmæssigt, da det vil være skadeligt for incitamentet til at forbedre miljøteknologien. Den kommende vejledning skal forsynes med en tekst om, at kommunen skal inddrage forureningsbegrænsende tiltag i sagsbehandlingen, når der foreligger rimelig dokumentation for virkningen af tiltaget. Det vil gøre det muligt at inddrage nye forskningsresultater og anden ny doku-

mentation i sagsbehandlingen. Hensyn til et let tilsyn bør ikke alene kunne medføre, at rimelige forureningsbegrænsende tiltag afvises.

Der skal ved fastlæggelse af vilkår tages udgangspunkt i standardtal for effekten af forskellige tiltag. Opgaven ved tilsyn/kontrol vil bestå i en kontrol af, hvorvidt tiltaget er iværksat.

Pkt. 4.4., s. 40, 4. afs. Godkendelsesperiode og "fulde stalde"

Her omtales "godkendelsesperioden". "Godkendelsesperioden" skal erstattes med "retsbeskyttelsesperioden", idet godkendelser ikke udløber, men fortsat består efter retsbeskyttelsesperioden.

Det er helt afgørende, at der er mulighed for at udnytte det opførte produktionsanlæg fuldt ud, og dermed til enhver tid at kunne have fulde stalde. Dette skal klart fremgå af teksten. Staten opnår en positiv effekt i form af øget samfundsmæssig indtjening for samme miljøbelastning og en generel miljøforbedring.

Pkt. 4.4., s. 41, 1. og 2. afs. Bygningsmæssig vurdering

Hér omtales bygningsmæssige vurderinger. Da alt byggeri på husdyrbrug med mere end 15 dyreenheder forudsætter tilladelse eller godkendelse, bliver krav om nedrivning af beholdere til flydende husdyrgødning udvidet kraftigt i forhold til i dag, hvor kravet alene anvendes, hvis opførelsen forudsætter en landzonetilladelse. Det ses der ikke at være nogen begrundelse for. Kravet skal alene gælde, hvis beholderen opføres uden tilknytning til hidtidig bebyggelse, hvilket også fremgår af lovforslaget.

Det fremgår også, at der bør gennemføres en samlet vurdering af bygningsmassen på bedriften ved enhver opførelse af nye bygninger, og at der i den forbindelse kan stilles krav om nedrivning af bestående bygninger. Det er meget vidtgående i forhold til de gældende regler, og det vil kunne pålægge erhvervet meget betydelige omkostninger. I dag vil der alene kunne stilles sådanne krav i forbindelse med sager, hvor der er krav om en landzonetilladelse. Det vil således kun være aktuelt i meget få landbrugssager. Hvis teksten i udkastet fastholdes, vil enhver opførelse af ny bebyggelse, også i tilknytning til den hidtidige bebyggelse, kunne betinges af krav om nedrivning af ældre bebyggelse. Det er uacceptabelt. Følgende fremgår af vejledning til landzoneadministration:

"I forbindelse med en ansøgning kan der kun stilles vilkår om fjernelse af bygninger m.v., når nedrivningen har direkte relation til det ansøgte. Blandt andet kan der fastsættes vilkår om, at f.eks. vindmøller og telemaster nedtages senest 1 år efter endt brug."

Pkt. 4.5., s. 41 BAT-krav til eksisterende dele af anlæg

Det anføres i udkastet, at kravet om BAT vil gælde for både de eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en etablering, ændring eller udvidelse. BAT-krav skal alene kunne stilles for nyanlæg eller renoveringer, der kan sidestilles med nyanlæg. Uanset udformningen af bestemmelsen skal der fastsættes en rimelig frist i forhold til anlæggets restlevetid, og der skal anføres en bemærkning om proportionalitet i forbindelse med de krav, der eventuelt stilles til de eksisterende dele af et anlæg. Der er behov for en præcisering i bekendtgørelse/vejledningen af, hvordan kommunerne skal forholde sig ved fastlæggelse af krav til henholdsvis nye og eksisterende anlæg. Endvidere henvises til høringssvarets afsnit 2.3.

Pkt. 4.5., s. 42 Reduktion af ammoniakudledning

Det er anført, at der ved enhver miljøgodkendelse skal stilles krav om en reduktion i udledningen af ammoniak som et led i udvidelsen af produktionen. Den tekst skal rettes, da den er for kompromisløs. Der skal ikke stilles krav om reduktion, hvis det eksisterende anlæg er miljøteknisk ajour med hensyn til ammoniakemission.

"Ammoniakfølsom" skal rettes til "kvælstoffølsom". Denne rettelse skal også foretages andre steder i lovforslaget og bemærkninger.

Pkt. 4.6.1., s. 43 Undtagelsesbestemmelser, fikspunkt for bedste staldsystem

Det er afgørende, at undtagelsesbestemmelserne præciseres i opfølgende bekendtgørelser og vejledning. Det skal her anføres, at også fodringstiltag er en teknologi til reduktion af ammoniakemissionen. Endvidere skal naturligt ventilerede staldanlæg til svin omfattes af undtagelsesbestemmelser.

Det fremgår af kommentarerne side 43 vedr. pkt. 4.6.1, at for udegående malkekøer og det tilhørende opdræt samt frilandssøer reduceres reduktionskravet forholdsmæssigt. Hertil skal vi understrege, at i udredningsarbejdet er opdræt helt fritaget for reduktionskravet. Det skal derfor fremgå af lovforslaget, at opdræt er fritaget for reduktionskrav ligesom også ungtyre bør fritages.

Naturligt ventilerede stalde med udendørs løbegårde med fast bund, som bruges ved specialproduktion af økologiske grise og Frilandsgrise skal også medtages på listen over anlægstyper med krav om, at 15 pct. reduktion fastholdes i 2008.

I dag har vi ikke kendskab til ammoniakfordampning i naturligt ventilerede stalde med løbegårde, og der foreligger ingen vurdering af hvor stor reduktion i ammoniakfordampning, der kan opnås i sådanne systemer. Indtil forhold om ammoniakfordampning er afklaret foreslås, at stalde til slagtesvin i naturligt ventilerede stalde med løbegårde sidestilles med dybstrøelsesstalde og dermed alene omfattes af krav om 15 pct. reduktion i ammoniakfordampning.

For husdyrproduktion på dybstrøelse i naturligt ventilerede stalde er kravet på 15 procent fastholdt i 2008, og andre udegående husdyr samt fjerkræ friholdes fra reduktionskravet. Endvidere skal pelsdyr fritages, idet produktionen typisk foregår i åbne haller, hvor dyrene alene er afskærmet af taget, mens en mindre del af dyrene produceres i naturligt ventilerede stalde. Derfor er muligheden for reduktion af ammoniakfordampning begrænset. Desuden er der i pelsdyrerhvervet ingen mulighed for at påvirke ammoniakfordampningen via en ændret sammensætning af foderet. Det skyldes, at der i dag ikke findes relevante råvarer, der kan substituere de nuværende produkter – benstumper og andet affald fra den øvrige animalske produktion – på markedet for råvarer til minkfoder. Det skal herforuden bemærkes, at pelsdyrerhvervet i medfør af pelsdyrfarmbekendtgørelsen og Skov- og Naturstyrelsens tilhørende vejledning allerede har indført et krav om reduktion af minkfoderets proteinindhold, som i skrivende stund er ved at blive implementeret på minkfarmene.

Væsentlige skærpede krav til reduktion af ammoniakemissionen fra pelsdyr er ensbetydende med, at den igangværende strukturudvikling i pelsdyrerhvervet hindres. Dette vil på sigt være en alvorlig trussel mod det danske pelsdyrerhvervs konkurrenceevne i forhold til andre pelsdyrproducerende lande.

Der skal tilføjes reference til fikspunktet (normtal 2005/06) for bedste staldsystem. I Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser er fikspunktet nævnt, jf. side 79 nederst. Se høringssvaret afsnit 1.1.

Det skal præciseres, at der kun stilles krav om miljøgodkendelse ved grundlæggende renoveringer, der kan sidestilles med nybyggeri.

Formuleringerne skal indeholde betragtninger om anlæggelse af en økonomisk proportionalitetsbetragtning ved opdateringen af normen ifm. midtvejsevalueringen af VMP III. Det skal fremgå eksplicit, at midtvejsevalueringen ikke må medføre en urimelig skærpelse. I Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser er det dog nævnt, at midtvejsevalueringen alene er at betragte som

en teknisk tilpasning, jf. side 79. Samme steds er ligeledes anført, at ungtyre på gyllesystem er fritaget.

Der omtales en opdatering af normerne for bedste staldsystem i 2008. Hvis dette sker, og man samtidig strammer kravene til reduktion, drejer man definitivt nøglen om for hovedparten af husdyrproduktionen. Man kan ikke både sænke udgangspunktet og forhøje ambitionsniveauet for reduktion. Udgangspunktet skal fastholdes, ellers må reduktionskravene fastholdes eller sænkes, da det kan blive umuligt at opnå reduktionen fra et lavere udgangspunkt. Ved opdatering af normen for bedste staldsystem skal der anlægges en proportionalitetsbetragtning, så konsekvenserne for den enkelte brugstype ikke forrykkes i urimelig grad.

Pkt. 4.6.3., s. 44 Beholdere bygget efter 1. januar 2007

Her omtales beholdere bygget efter 1. januar 2007. Teksten skal ændres til beholdere, der har fået en tilladelse til etablering efter 1. januar 2007.

Der skal fastlægges en periode, inden for hvilken en advarsel anden gang vil udløse krav om fast overdækning.

Pkt. 4.6.4., s. 45 Afskæringsværdier i bufferzone II

Afskæringsværdierne i bufferzone II mangler, herunder betingelserne herfor. Disse skal fremgå af bekendtgørelser/vejledning, så der ikke anlægges en alternativ betragtning på et senere tidspunkt. I Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, jf. side 84, fremgår det, at afskæringsværdierne vil blive fastsat. Da afskæringsværdierne er en del af den politiske aftale, skal de imidlertid ikke fastsættes - der er truffet beslutning, og indholdet bør fremgå.

Pkt. 4.7., s. 45 FMK-vejledningen

Der gives faktisk den uofficielle FMK-vejledning retskraft med den begrundelse, at man vil undgå lempelser i forhold til nuværende praksis. Teksten herom bør udgå.

FMK-vejledningen er som anført uofficiel. Eksempelvis har Miljøklagenævnet korrekt anvendt den officielle vejledning nr. 4 af 1997 om godkendelse af husdyrbrug, når der er tale om husdyrbrug, der er omfattet af godkendelsesordningen i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Disse sager skal ikke underlægges en uofficiel vejledning.

FMK-vejledningen er en meget "grov" vejledning, der alene tager udgangspunkt i typen og vægten af husdyr i stalden. Der er således ikke mulighed for at tage hensyn til staldindretning og drift mv., som man erfaringsmæssigt ved har stor betydning for omfanget af lugtgener, eller til indbyrdes beliggenhed i forhold til fremherskende vindretninger mv. Brug af FMK-vejledningen må derfor fordrer en supplerende konkret vurdering af forholdene. En sådan synes at udelukkes ved teksten i udkastet.

Endvidere forekommer det usagligt at "fastholde" en uofficiel og "grov" vejledning i forhold til en ny og gennemarbejdet vejledning, der hviler på et opdateret grundlag. Det vil være uacceptabelt, at der fremover er to lugtvejledninger.

Pkt. 4.7., s. 46 Genekriterier for lugt, afstandskrav til folde til løsgående svin

De fastlagte genekriterier især for enkeltbebyggelse i det åbne land er helt urealistiske og uacceptable, hvis man ønsker et konkurrencedygtigt landbrug i fremtiden. De største bedrifter vil være stort set umulige at placere, så længe der ikke findes anvendelig teknologi til reduktion af lugtgener, som er driftsikre og giver tilstrækkelig effekt indenfor en rimelig økonomisk ramme. Se også høringssvaret afsnit 1.2.

I sidste afsnit under dette punkt omtales afstandskrav til folde. Det skal præcist fremgå, at afstandskravet alene skal gælde til nabobeboelse og ikke til naboskel. Endvidere bør afstandskravet sættes ned til 50 meter, ligesom tidspunktet for bestemmelsens ikrafttrædelse skal udsættes til 2009 af hensyn til muligheden for udlæg af de marker, som skal udgøre folde til udegående svin.

Den nuværende definition af et afstandskrav på 100 meter for folde til løsgående grise i forhold til naboskel vil medføre, at mange ikke har areal tilbage, hvor søerne kan gå, hvis afstandskraverne skal overholdes.

- **Et eksempel:** En rektangulær mark på 400×250 meter har et totalareal på 10 ha., bliver med de nye regler reduceret til 200 meter lang og 50 meter bred, hvilket netto giver 1 ha.

Reglen om, at det er fra naboskel og ikke fra eksempelvis nabobeboelse, der skal tages hensyn, er unødigt stram, og konsekvensen vil være en stærk begrænset mulighed for produktion af Frilandsgrise og økologisk svineproduktion.

Se endvidere høringssvaret afsnit 2.2.

Pkt. 4.8., s. 47 Nitratudvaskning

Det fremgår, at der i oplandet til kvælstoffølsomme recipienter vil blive stillet krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for. Det vil betyde en stramning af gældende praksis i husdyrtætte områder.

Det er afgørende at have miljøeffekten af tiltag for øje. I de områder, hvor der stilles krav om en reduktion i de generelle harmoniregler, skal det være muligt at anvende tiltag, som sikrer den reducerede merudvaskning af kvælstof, og dermed mulighed for samtidig at opretholde fuld udnyttelse af de generelle harmoniregler. Disse tiltag kan bestå i etablering af vådområder, efterafgrøder, udtagning og lignende. Disse tiltag har en dokumenteret effekt på reduktion af kvælstofudledningen. Derved vil beskyttelsesniveauet for recipienten blive opretholdt samtidig med, at den enkelte har mulighed for at opretholde opfyldelsen af generelle harmoniregler.

Der skal allerede den 1. januar 2007 foreligge præcise statslige retningslinier for vurdering af arealers sårbarhed.

Arealer, som er sårbare i forbindelse med nitratudvaskning, skal kortlægges.

Pkt. 4.9., s. 48 Regulering af fosfor

Her omtales muligheden for vilkår om bræmmer langs vandløb, der grænser op til skrånende markarealer. Det skal være en forudsætning, at der alene er tale om udlæg af bræmmer, hvor der er tale om markarealer, der anvendes til udspredning af husdyrgødning.

Der skal allerede den 1. januar 2007 foreligge præcise statslige retningslinier for vurdering af arealers sårbarhed.

Arealer, som er sårbare i forhold til fosforbelastning, skal kortlægges.

Landskab

Efter pkt. 4.9. skal tilføjes afsnit om hensynet til landskab, herunder de hensyn, der skal varetages ved afgørelser om placering af landbrugsbyggeri. Det skal fremgå, at der ved afgørelse om placering af landbrugsbyggeri skal tages hensyn til det enkelte husdyrbrugs udviklingsmuligheder ved den fastlagte placering. På samme måde er det afgørende, at det af bemærkningerne fremgår, at

kommunerne ved arealreservationer til byudvikling m.m. tager hensyn til produktions- og udviklingsmuligheder for husdyrbrug i det pågældende område.

Pkt. 4.10., s. 48 Vejledning til kommunerne

Det fremgår, at der i den kommende vejledning vil blive beskrevet de beregningsmetoder og vurderingskriterier, som kommuner bør anvende. Det skal klart fremgå, at kommunerne som hovedregel skal anvende de metoder og kriterier, som er beskrevet i vejledningen.

Vejledningen skal give en dækkende beskrivelse af de beregningsmetoder og modeller, som kommunerne skal anvende. Endvidere skal vejledningen uddybe de vurderingskriterier for væsentlig miljøbelastning, som fastlægges i bekendtgørelser, og som vil angive det miljømæssige beskyttelsesniveau. Det er afgørende, at vejledningen er entydig og anvendelig for de sagsbehandlere, som skal behandle de konkrete ansøgninger om miljøgodkendelser hurtigt og effektivt.

Pkt. 4.13.1., s. 51 Brugerbetaling

Det er ikke rimeligt, at landbrugserhvervet skal pålægges forøgede udgifter til brugerbetaling i forhold til det øvrige erhvervsliv, ved at landbrugserhvervet pålægges brugerbetaling for den del af sagsbehandlingen, der i dag sker i henhold til planloven, og som for det øvrige erhvervsliv forbliver uden brugerbetaling. En nærmere defineret andel af sagsbehandlingen, som svarer til de dele af sagen, der i dag ikke er omfattet af brugerbetaling, skal derfor ikke indgå i beregningen af brugerbetalingen. Det drejer sig særligt om den del af sagsbehandlingen, der i dag foretages efter planlovens bestemmelser. I øvrigt må sikres, at de øgede tilsyn stemmer overens med regler og aftaler om de differentierede miljøtilsyn og reglerne om brugerbetalt miljøtilsyn.

Pkt. 4.13.3., s. 51 Høring om klagesystemet

I forbindelse med den bebudede høring i september 2006 om klagesystemet på miljøområdet vil Dansk Landbrug foreslå, at spørgsmålet om den almindeligt anvendte søgsmålsfrist på 6 måneder i en række miljølove rejses. Det er hensigtsmæssigt, at sager får en afslutning, og det medvirker søgsmålsfrister til. I praksis har de imidlertid en væsentlig ulempe ved i realiteten at afskære parterne fra at anvende andre muligheder. Her tænkes på muligheden for at indbringe en sag for Folketingets Ombudsmand og kommunale afgørelser for det kommunale tilsyn, idet afgørelser fra disse to instanser ikke vil kunne forventes at foreligge inden for de anførte 6 måneder. Det bemærkes, at ombudsmanden ikke kan ændre en afgørelse, men alene udtale kritik og give henstillinger. Ombudsmanden kan, hvis en henstilling ikke følges af den pågældende myndighed, anbefale, at sagen indbringes for domstolene. Denne mulighed vil imidlertid på grund af en søgsmålsfrist normalt være afskåret.

Det rejste problem kan løses ved at forlænge søgsmålsfristen, eller ved at supplere denne med en tilføjelse om, at fristen suspenderes fra det tidspunkt, hvor en sag er indbragt for en af de to nævnte instanser, og indtil der foreligger en afgørelse eller afsluttende udtalelse fra den pågældende instans.

Pkt. 4.13.4., s. 52 Straffebestemmelser

Det anføres i udkastet, at det er Miljøministeriets opfattelse, at det nuværende bødeniveau er for lavt. Det foreslås i udkastet, at bødestørrelsen kommer til at afspejle den opnåede fortjeneste.

Dansk Landbrug er af den klare opfattelse, at straffebestemmelserne og de retningslinjer, der gælder for administrationen af disse, ikke skal være strengere end de parallelle straffebestemmelser og retningslinjer, der gælder i medfør af miljøbeskyttelsesloven. Det forhold, at husdyrbrug skal reguleres i en særlig lov, skal ikke indebære, at husdyrbrug skal være omfattet af strengere straffe end det øvrige erhvervsliv. Det skal fremgå af de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Bødestørrelsen skal ikke afspejle en opnået fortjeneste, da en bøde skal ses i sammenhæng med, at der i udkastets § 92, stk. 2 er en konfiskationsbestemmelse, der ligger "ved siden af" bøden. Det er slet ikke omtalt i afsnit 4.13.4.

Afsnittet er præget af tekstmæssige gentagelser.

Pkt. 4.13.5., s. 53 Revurdering

Det fremgår, at lovforslagets bestemmelser skal finde anvendelse ved revurdering af eksisterende husdyrbrug. Dette afsnit skal suppleres med en henvisning til proportionalitetshensyn. Se endvidere bemærkninger til pkt. 4.3.

Pkt. 4.13.5., s. 54 Frist for screeningsafgørelser

Det fremgår, at screeningsafgørelser bortfalder, hvis de ikke er udnyttet senest 2 år efter, at de er meddelt, og at afgørelser om etablering, udvidelse eller ændring meddelt før 1. januar 2007 senest skal være taget i brug 1. januar 2009. Fristen på 2 år skal ændres til 3 år, da 3 år svarer til den nu gældende parallelle bestemmelse i planlovens § 56. Fristen 1. januar 2009 skal udgå, da der ikke er nogen væsentlig begrundelse for at foretage en opstramning af allerede meddelte godkendelser eller tilladelser. Disse vil være omfattet af ovennævnte 3 års frist, og en yderligere fastlæggelse af en frist den 1. januar 2009 er derfor unødigt restriktivt. Endvidere henvises til kammeradvokaten, advokatfirmaet Poul Schmith's notat af 24. november 2004, hvoraf det om "levetid" for screeningsafgørelser fremgår, at der "i almindelighed skal være forløbet mindst 3 år, før forældelse kan anses for indtruffet".

Pkt. 4.13.5., s. 55, 1. afs.

Se bemærkninger i høringssvarets afsnit 2.1.

Pkt. 4.13.5., s. 55, 2. afs.

Der bør også i anden linje stå "og/eller".

Pkt. 5 og 6, side 56 ff.

Om brugerbetaling, se bemærkninger til afsnit 4.13.1.

Pkt. 6., s. 57 Erhvervets omkostninger

Erhvervets omkostninger som følge af de generelle ammoniakkrav er anslået til 50-100 mio. kr. Det gælder kun for 2015-situationen. Når ammoniakkravene gælder hele produktionen vil meromkostningerne udgøre godt ½ mia. kr. om året. Desuden er meromkostningerne for brug, der etablerer sig/udvider i bufferzonerne ikke medregnet. Se endvidere høringssvaret afsnit 1.3.

Pkt. 7., s. 58

Afsnittet mangler.

Pkt. 8., s. 58 Miljømål ifm vand- og Natura 2000-planer

Det anføres, at lovforslaget ikke tager forskud på evt. ændrede miljømål ifm Vand- og Natura 2000-planer. Det er ikke korrekt. Der er tale om en skærpelse ift VMP III. Dette er væsentligt at pointere af hensyn til en senere diskussion af målsætninger for Vandramme- og Habitatdirektivet, idet målsætningerne i medfør af nærværende lov således allerede er strammet betydeligt, særligt for så vidt angår ammoniak.

Pkt. 9, s. 60, 7. afs. Administration af naturbeskyttelseslovens § 3

Det er anført afslutningsvis, at miljøgodkendelsen vil kunne indeholde vilkår, der sikrer, at naturbeskyttelsesloven er overholdt. I en miljøgodkendelse kan alene fastsættes vilkår, der kan rummes inden for formålet med den lov, der giver hjemmel for miljøgodkendelsen. Administrationen af

Naturbeskyttelseslovens § 3 må ikke være anledning til, at der fastsættes vilkår herom i miljøgodkendelserne uden videre.

Pkt. 9, s. 61 Beskyttelsesniveau

Hele siden åbner for vidtrækkende kommunale fortolkninger af beskyttelsesniveau, hvilket ikke er acceptabelt. Det er helt afgørende, at beskyttelsesniveauet fastlægges med denne lov på en måde, der giver kommunerne helt klare og entydige bestemmelser for vurderinger i forhold til beskyttelsesniveau og dermed til at træffe afgørelser i de konkrete ansøgninger om tilladelser eller miljøgodkendelse.

Pkt. 13, tabel over konsekvensvurdering

Meromkostningerne til de generelle ammoniakkrav er som tidligere nævnt undervurderet, ligesom meromkostningerne til de skærpede krav i bufferzonerne er udeladt.

Under administrative konsekvenser for erhvervslivet skal det anføres, at der er tale om en *væsentlig* stigning i udgifter til brugerbetaling.

3.2. Bemærkninger til lovforslagets enkelte paragraffer med dertil knyttede bemærkninger

Godkendelse af arealdelen

Der mangler i loven en fremhævelse af, at der er tale om en adskilt godkendelse af anlægsdelen og arealdelen, som jo netop er fremhævet i den politiske aftale.

Der mangler endvidere i loven en bestemmelse, der håndterer anmeldelse af arealudskiftninger for husdyrbrug med miljøgodkendelse. Sådanne arealudskiftninger skal kunne foretages uden unødigt administrativ byrde ved en simpel anmeldeordning, der alene omfatter arealdelen.

Ministerbeføjelser

Loven bærer præg af et stort omfang af ministerbeføjelser. Disse beføjelsesbestemmelser bør gennemgås nøje, men henblik på sikring af deres nødvendighed og i flere tilfælde også deres tilstrækkelighed. Som udgangspunkt er det afgørende, at ministeren pålægges at fastlægge bestemmelser for kommunernes sagsbehandling efter denne lov.

§ 2

Regulering af lysgener er ikke relevant for husdyrbrug og bør derfor slettes.

§ 3

Det fremgår af bemærkningerne, at lokaliseringsbestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og afstandskrav til naboskel mv. vil fremgå af både nærværende lov og af en ny husdyrgødningsbekendtgørelse. Det er u hensigtsmæssigt, hvis de samme regler, der gælder for samme husdyrhold, skal være anført to steder, da det vil betyde, at der skal gives godkendelse eller dispensation til det samme i medfør af begge regelsæt.

For pelsdyrproduktioner vil afstandskravene i pelsdyrfarmbekendtgørelsens kapitel 2 gælde frem for afstandskravene i lovforslagets kapitel 2. Den eneste undtagelse herfra vil herefter være lokaliseringsreglerne i forslagets §§ 8 og 14.

§ 4, 1)

Under pkt. 1 defineres et husdyrbrug, som, jf. §§ 17, 23 og 25 er den enhed, der skal tillades eller godkendes, som en ejendom, der i pkt. 2 defineres som anført i udstykningsloven men suppleret med tilforpagtede markarealer. I både VVM- og IPPC-direktiverne er den enhed, der ses på, anlæg til husdyrhold. Det skal derfor være "anlæg til husdyrhold", der er den enhed, der er den cen-

trale enhed i loven, og dermed den enhed, der skal tillades eller godkendes. Dette "anlæg til husdyrhold" kan så omfatte det tekniske anlæg, som beskrevet under pkt. 3, og de tilhørende arealer, jf. nedenstående.

Det nuværende anlægsbegreb skal anvendes. Dette begreb er i overensstemmelse med VVM- og IPPC-direktiverne, nemlig anlægget med hertil hørende arealer. I Miljøministeriets notat fra 12. april 1999 tales om arealer, der teknisk er tilknyttet:

"Ifølge IPPC-direktivets art. 2, nr. 3) er et "anlæg" en stationær teknisk enhed, hvor der gennemføres én eller flere af de aktiviteter, som er nævnt i bilag 1, og enhver anden hermed direkte forbundet aktivitet, der teknisk er knyttet til de aktiviteter, der udføres på denne lokalitet, og som kan have indvirkning på emissioner og forurening."

Hvis teknisk tilknytning udelukker arealer, hvor gødningen afsættes af dyrene, må dette være et direkte angivet princip i den nye lov, i givet fald således, at det alene er de til anlægget hørende udbringningsarealer, der skal godkendes.

§ 4, 2)

Definitionen af en ejendom under pkt. 2 er ikke konsekvent. Hvis der skal medregnes tilforpagtede markarealer, skal bortforpagtede arealer tilsvarende fraregnes. Det svarer i øvrigt til de "tilhørende arealer", der omtales afslutningsvis under pkt. 1. Samme bemærkning anføres for pkt. 4.

§ 4, 3)

Definitionen af anlæg under pkt. 3 giver ingen støtte til afgørelse af, om to selvstændigt beliggende bygningssæt på én ejendom skal betragtes som et eller to anlæg. Det rejser spørgsmål om håndtering af en situation, hvor der er to bygningssæt med hver sin ejer på samme ejendom. De skal skulle behandles som selvstændige enheder. Det foreslås, at et anlæg defineres som en enhed, der kan fungere selvstændigt, så der er mulighed for mere end et anlæg på en ejendom.

§ 4, 4) og 5)

Det skal sikres, at mindre ændringer, på et af eksempelvis flere anlæg inden for en større bedrift, ikke unødigt udløser vilkår for samtlige arealer inden for den samlede bedrift, hvis den hører under samme CVR-nummer.

Arealer defineres som ejede og forpagtede markarealer. Det er uklart, om der med angivelse af markarealer således ikke medregnes fx engarealer.

§ 4, 6)

Det er helt afgørende, at ikke alle ejendommers arealer under samme CVR-nummer skal være omfattet af godkendelsen. Det er afgørende, at det alene er de ejendomme, der er relevante for det pågældende husdyrbrug, der omfattes af godkendelsen, samt de arealer, der hører til disse ejendomme. Hvis samme landmand ejer ejendomme, der geografisk er uden sammenhæng, og som kan drives som uafhængige anlæg, skal godkendelsen ikke omfatte samtlige disse husdyrbrug. Kun de arealer, som har relevans for husdyrbruget skal omfattes af godkendelsen.

Henvisningen i pkt. 6 til landbrugsloven forekommer ikke umiddelbart forståelig.

§ 4, 7)

Tredjemand, f.eks. en planteavler, kan søge om særskilt godkendelse til udbringning af husdyrgødning på samtlige arealer, som han driver, jf. også § 12. Der henvises her til de ovenstående bemærkninger til de almindelige bemærkninger om, at der skal være mulighed for at ansøge om godkendelse af en del af vedkommendes bedrift.

Angående pkt. 7 bemærkes, at de omtalte overførselsaftaler udmærket kan være indgået af en forpagter af de omhandlede arealer. Det må definitionen tage højde for, så den ikke alene omfatter aftaler med ejere af arealer.

Tredjemandsarealer defineres som arealer, hvor der udspreddes husdyrgødning. Det kan omfatte både markarealer og engarealer, men det omfatter ikke arealer, hvor dyrene afsætter gødningen. Disse bør omfattes.

Se endvidere bemærkninger til pkt. 4. og pkt. 4.4.

§ 5, stk. 2

Henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 13 og §14 foreslås slettet af følgende grunde:

- det er ikke "brugervenligt" at henvise til andre love, hvilket også i stort omfang er undgået i lovforslaget,
- der er tilstrækkelige ministerbeføjelser i loven, således at henvisningerne er overflødige, og
- der mangler i relation til § 13 henvisning til princippet om begunstigende forvaltningsakt.

§ 7

Det er anført, at en udvidelse af dyreholdet altid vil blive betragtet som en forøget forurening. Det er ikke korrekt, idet der kan iværksættes forskellige tiltag, så forureningen ikke øges.

Det er også anført, at en ændring af dyreholdet inden for de eksisterende produktionsgrænser i de fleste tilfælde giver anledning til øget forurening og vil derfor skulle miljøgodkendes. Igen kan der i konkrete tilfælde iværksættes forskellige tiltag, så forureningen ikke øges. I øvrigt vil der ikke være tale om, at der skal søges om miljøgodkendelse, da der er tale om en forbudsbestemmelse.

§ 7, 4)

Pkt. 4 er en videreførelse af en nugældende bestemmelse. Den har givet anledning til en del problemer, da afstandskravet også skal håndhæves i forhold til en bolig på en anden ejendom, selv om den ejes af ejeren af det dyrehold, der ønskes udvidet eller ændret. I en konkret sag indebar bestemmelsen, at det ikke var muligt at foretage en meget lille ændring på et kvæghold på nogle få dyr, fordi afstanden til en nabobeboelse på et meget stort svinebrug var mindre end 50 meter. På den baggrund foreslås det, at bestemmelsen ændres, så der ikke bliver tale om et forbud i forhold til beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, og i forhold til beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt. I stedet for skal der fastsættes et krav om "godkendelse", som anført i § 13, stk. 1.

§ 7, 5)

I pkt. 5 er det afgørende, at de 100 meter regnes fra nabobeboelse og ikke fra naboskel. Det er helt unødvendigt at fastsætte afstandskrav i forhold til naboskel, da hovedparten af naboskel i det åbne land er langt eller meget langt fra, hvor personer færdes dagligt. Punktet skal derfor omformuleres til at beskrive forbud mod at etablere udendørs svinehold "i en afstand af 100 meter fra nabobeboelse til folde, uden fast bund og afløb til svin". Endvidere bør kravet på 100 meter ændres til 50 meter, og tidspunktet for bestemmelsen skal først gælde fra 2009. Se endvidere høringssvaret afsnit 2.2.

§ 7, stk. 2

Se bemærkning til pkt. 4.1. om pelsdyr.

§ 8

Det skal fremgå af stk. 1, at etablering af anlæg, der medfører "forøget forurening til skade for naturkvaliteten i de nævnte områder", ikke er tilladt i de nævnte områder. Det skal således være muligt at etablere dyrehold, eksempelvis til naturpleje, i de pågældende områder.

I 3), 4), 5) og 6) tilføjes "truede", jf. formuleringen i Vandmiljøplan III.

Det fremgår af bemærkningerne, at der i 7) er tale om en "foreløbig" udmøntning. Denne formulering giver ikke mening, og ordet "foreløbig" skal slettes. Der er med loven foretaget en udmøntning, som med lovens vedtagelse ligger fast, ligesom lovens øvrige bestemmelser. Yderligere udpegninger vil ske i forbindelse med Natura 2000-planlægningen som anført.

Den måde § 8, stk. 2 er formuleret på, medfører at også udvidelser og ændringer uden for afstanden i stk. 1 ikke er tilladt, hvis bare en del af anlægget er beliggende inden for afstanden. Der skal alene være tale om et forbud, hvis der inden for afstanden i stk. 1 sker udvidelse eller ændring, som medfører forøget ammoniakfordampning.

§ 10

Muligheden for at regulere uden for de angivne afstande bør udgå. Den bruges stort set ikke i dag og er meget uklar i sin rækkevidde. Derimod bør kommunerne have mulighed for at dispensere, hvis muligt, i de tilfælde, som ansøger anfører og ikke kun begrænset til tilfælde, hvor overholdelse af afstanden ikke er mulig. Der kan f. eks. være tale om ejendomsskel mellem ejendomme, der tilhører samme ejer. Vejledningen fra 1993 rummer visse, begrænsede muligheder herfor.

§ 11

Der skal ikke indføres krav om BAT for tilladelser til husdyrbrug mellem $>15 \leq 75$ d.e.

§ 12, stk. 1

Det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal godkende samtlige arealer under det angivne CVR-nr. Denne definition adskiller sig altså fra definitionerne i § 4. Det skal i stedet være tale om, at kommunalbestyrelsen skal godkende husdyrbruget.

§ 12, stk. 2

§ 12, stk. 2 indebærer en vanskelig vurdering af, om flere end et anlæg kan drives uafhængigt af hinanden. Der skal udarbejdes retningslinjer for denne vurdering i form af bemærkninger til bestemmelsen. Formuleringen af stykket forudsætter, at flere anlæg på en ejendom altid skal vurderes samlet, hvilket ikke er i overensstemmelse med den nuværende praksis. Det er alene det pågældende anlæg til husdyrproduktion, der omfattes af miljøgodkendelsen. Der henvises her til bemærkningerne til de almindelige bestemmelser.

§ 12, stk. 3

Det fremgår, at etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget efter 1. januar 2007 skal vurderes samlet over en 8-årig periode. Det er en urimelig lang periode og en skærpelse i forhold til praksis i dag, hvor amterne vurderer samlet over en 3-årig periode. Bestemmelsen skal derfor ændres til, at vurderingen skal foretages for en periode på 3 år.

Konsekvensen er, at en virksomhed, der én gang har udvidet til grænsen for afskæringskriterierne med hensyn til ammoniakdeposition, næste gang de udvider produktionen inden for en 8-årig periode, får krav om 0-løsning med hensyn til ammoniak. Det kan bl.a. ramme mindre brug, der udvider med relativt få dyreenheder ad gangen. Bestemmelsen skal derfor ændres til at være over en 3-årige periode.

Det er ikke klart, om tredjemand kun kan få godkendt bedriftens arealer, hvis han har indgået en aftale med en leverandør. Tredjemand skal have mulighed for at søge miljøgodkendelse under alle omstændigheder.

§ 12, stk. 5

Angående § 12, stk. 5 henvises til bemærkningerne til de almindelige bestemmelser om, at der skal være mulighed for godkendelse af en del af den modtagende bedrifts arealer.

Når der alene er tale om godkendelse af arealer, er det uklart, om tilladelse/godkendelse skal meddeles efter §17, §23 eller §25. Det skal angives præcist, hvilken paragraf arealdelen skal tillades/godkendes efter.

§ 12, stk. 6

§ 12, stk. 6 skal udgå, da hensigten med bestemmelsen, om at kommunen ikke kan stille individuelle vilkår, er dækket af stk. 4 og 5, idet der i en sådan situation bør henvises til stk. 5.

Det er væsentligt at fastholde, at en væsentlig påvirkning godt kan være en miljømæssig positiv påvirkning, og at andre modsat rettede tiltag eventuelt på andre arealer muligvis kan opveje en negativ påvirkning. Derfor vil visse sårbare arealer - og herunder sårbare tredjemandsarealer - kunne indgå i en godkendelse uden yderligere individuelle vilkår.

Kommunen skal vurdere arealerne på baggrund af de statslige retningslinier for arealernes sårbarhed.

Generelt mangler der svar på de tilfælde, hvor der alene er tale om udskiftning af arealer til udbringning af husdyrgødning.

§ 13

Se bemærkning til § 2.

§ 14

Formuleringen af bestemmelsen skal gøres mere klar og alene omfatte ændringer eller udvidelser inden for de nævnte områder eller inden for 300 meter fra disse.

§ 15

Det er helt afgørende, at der ved afgørelse om placering af landbrugsbyggeri tages hensyn til det enkelte husdyrbrugs udviklingsmuligheder ved den fastlagte placering. På samme måde er det afgørende, at kommunerne ved arealreservationer til byudvikling m.m. tager hensyn til produktions- og udviklingsmuligheder for husdyrbrug i det pågældende område.

Anlægsbegrebet skal anvendes i "landzonesager".

Overskrift til § 16 samt § 16

Det skal fremgå, at bestemmelserne gælder husdyrbrug "til og med" 75 dyreenheder.

Definition af ændringer skal præciseres i bekendtgørelser/vejledning.

§ 17

75 dyreenheder rettes til "til og med" 75 dyreenheder.

§ 18

Det skal præciseres, at kommunen alene skal vurdere og give tilladelse til det ansøgte projekt. Lovbemærkningerne bør tilpasses hertil. I paragraffen tilføjes *anlæg til* før "et husdyrbrug".

§ 19

"eller godkendelse" skal udgå. I dette afsnit er der alene tale om "tilladelse".

"denne forøgede forurening" skal ændres til "denne væsentlige forurening". Det begrundes med, at udkastets tekst kan forstås således, at de omtalte vilkår skal hindre enhver forøget forurening. Det må være tilstrækkeligt, at der ikke længere vil være tale om en væsentlig forurening.

§ 21

Definition af ændringer skal præciseres i bekendtgørelser/vejledning.

§ 22

Godkendelsen skal omfatte effektivitetsstigninger, så det altid er muligt til enhver tid at have fulde stalde, hvilket skal fremgå direkte af bestemmelsen.

§ 23

Det præciseres, at godkendelsen kun omfatter det "nye", som kommer til efter 1. januar 2007. I sidste sætning i bemærkningerne til § 23 skal det fremgå, at der for allerede godkendte brug kun er udvidelsen eller ændringen, der skal godkendes.

Det anføres i § 23, stk. 2, at renovering også kræver godkendelse. Der henvises til bemærkningerne til de almindelige bemærkninger.

I bemærkningerne til § 23 anføres, at godkendelsen omfatter hele ejendommen og hele husdyrbruget. Det skal alene være husdyrbruget.

§ 24

"på ejendomsniveau" skal udgå, jf. bemærkningerne til de almindelige bemærkninger. Hvor der i bemærkningerne omtales "hele ejendommen", skal det ændres til "hele husdyrbruget".

Det skal af bemærkningerne fremgå klart, at der tages udgangspunkt i normtal for 2005/06 ved vurdering af reduktionskrav (også i femte afsnit side 82), hvilket da også præciseres senere i bemærkningerne. Dette skal også gælde efter 2008, idet der ikke skal opereres med en stigende reduktionsprocent. Der omtales endvidere i bemærkningerne, at der ved nabo- og bynær placering af anlæg vil blive stillet krav om særlig teknik til reduktion af lugtgener. Bynær placering skal defineres, ligesom det skal fremgå, hvilke teknologier, det vil være muligt at anvende.

Syvende afsnit på side 82 præciserer "Reduktionskravene stilles i forhold til "bedste" staldsystem med normtal 2005/2006 som fikspunkt, jf. udredningsarbejdet. Ved bedste staldsystem forstås det tidssvarende staldsystem, som har laveste ammoniakemission". Omtalte fikspunkt for normtal 2005/2006 (inkl. proteinindhold i foder) skal præciseres og udtrykkes pr. enhed eller pr. dyr/produceret dyr i en samlet oversigt for alle dyrekategorier – i stil med oversigten over bedste staldsystem, eventuelt som et selvstændigt bilag. Det er ikke tilstrækkeligt at henvise til en række rapporter fra udredningsarbejdet.

Tabellen på side 82 er ikke korrekt og er uhensigtsmæssigt. Kødkvæg er eksempelvis undtaget for reduktionskrav, og følgelig bør tabellen ikke indeholde ammekøer, ligesom opdræt fra ammekøer bør udelades. Desuden bør ungtyre, idet der ikke er krav til dem heller. Reduktionen på "? %" i 2010 for naturligt ventilerede dybstrøelsesstalde bør rettes til "15 %", da det er udgangspunktet,

ligesom "mindst 25 pct." er 25 pct. I øvrigt er formuleringerne for uklare. Reduktionskravene skal alene være rettet mod stald + lagertab. Det bør præciseres i teksten og som minimum i forbindelse med tabellen. Tabellen er endvidere ikke i overensstemmelse med teksten. I teksten er anført, at tyre på trædeudmugning ikke er omfattet af kravet om reduktion af ammoniakfordampning, men i tabellen fremgår det, at kravet er 15 % i 2007, 20 % i 2008 og 25 % i 2010.

Tilsvarende for svineområdet er det bedste staldsystem for løbe- og drægtighedsstaldefineret som "Individuel opstaldning, delvis spaltegulv" (er lig med opstaldning i boks). Hertil skal det bemærkes, at det siden 1. januar 1999 i nye stalde har været et lovkrav, at søer og gylte senest 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring skal være løsgående i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. Systemer med "individuel opstaldning af drægtige søer senest 4 uger efter løbning skal være udfaset senest 1. januar 2013. På side 82 er følgende beskrevet "Ved bedste staldsystem forstås det tidssvarende staldsystem, som har laveste ammoniakemission."

Ved næste revision af normtal forventes derfor oprettet en ny kategori: "Løsgående søer, delvis spaltegulv". Ammoniaktabet fastlægges til 12 procent af total N af dyr. Dette system er tidssvarende, og der skal således peges på, at dette system skal indsættes som bedste staldsystem for løbe- og drægtighedsstaldef.

Udgangspunktet for reduktionskravet til pelsdyrproducenter er gødningsrender med ugentlig udmugning.

En tabel, der viser samme værdi i hele kolonner, bør erstattes med en liste.

§ 24, stk. 4

Formuleringen er kompromisløs og giver ikke mulighed for konkret vurdering. Der skal i formuleringen medtages en henvisning til proportionalitetsprincippet.

§ 25

Det bemærkes, at der med forslaget vil blive obligatorisk VVM-pligt ved en lavere grænse for nogle anlæg, f.eks. for fjerkræ og søer med smågrise. Se endvidere bemærkninger til de almindelige bemærkninger.

§ 25, stk. 1

I § 25, stk. 1 nr. 1 skal der til "750 stipladser" tilføjes "til søer". Det er i overensstemmelse med VVM- og IPPC-direktiverne. Det fremgår i dag af samlebekendtgørelsen men ikke af godkendelsesbekendtgørelsen. En stiplads til en smågris er også en stiplads, så uden den foreslåede tilføjelse bliver grænsen meget lav.

§ 25, stk. 2

I stk. 2 omtales renovering. Renovering skal defineres nærmere, se bemærkninger til de almindelige bemærkninger.

§ 25, stk. 3

Det skal præciseres, at hvis et anlæg allerede er over én af grænserne, vil en overskridelse af en af de øvrige grænser ikke forudsætte godkendelse efter dette stykke, men efter stk. 2, så det kun er udvidelsen, der skal godkendes.

I bemærkningerne til § 25 - § 27 er det forkert anført, at én malkeko af stor race svarer til en dyreenhed.

§ 26

Her omtales ”på ejendomsniveau”, jf. tidligere bemærkninger.

§ 26, stk. 2, nr. 4 og 6

Landskab og kulturarv skal beskrives nærmere i bekendtgørelser/vejledning, så landmanden ikke udsættes for en vidtgående og vilkårlig regulering på baggrund af dette forhold.

§ 27

I andet afsnit i bemærkningerne til stk. 3 anføres, der ikke kan gives godkendelse, der tillader større miljøpåvirkninger end det fastsatte beskyttelsesniveau, medmindre der er tale om usædvanlige og ekstreme forhold, der betinger, at proportionalitetsprincippet ikke kan opfyldes. Det medfører meget begrænsede muligheder.

I tilfælde, hvor der er tale om forurening fra et bestående anlæg, og omkostningerne ved at reducere forureningen til det ønskede beskyttelsesniveau af den grund bliver uforholdsmæssigt store, må det i sig selv være tilstrækkeligt til, at der kan meddeles en godkendelse, uden at det ønskede beskyttelsesniveau nås, altså også uden at der kan siges at foreligge en usædvanlig eller ekstrem situation.

§ 28, stk. 1

”Et anlæg til” indsættes før ”husdyrbrug”

§ 28, stk. 2

Teksten skal ændres til ”Miljøministeren fastsætter...”, da det er helt afgørende, at ministeren fastsætter bestemmelser herom til brug for kommunernes afgørelser.

§ 34

Det anføres, at en godkendelse skal være udnyttet senest 2 år efter, at godkendelsen er meddelt. Det betyder, at projektet, som er godkendt, skal være gennemført inden for det angivne tidsrum. Det er en meget kort periode, når der skal være tid til, at projektet skal endeligt projekteres, byggeriet skal i licitation, og håndværkerne skal have tid til at bygge stalden. En proces der nemt kan tage 1-1½ år. Derefter skal produktionen op på fuld drift i løbet af ½ til 1 år. Der skal ikke gå noget galt, inden fristen på 2 år overskrides. Det foreslås derfor, at der fastsættes en frist for godkendelse til igangsætning af projektet på 3 år, subsidiært at de 2 år i forslaget ændres til 3 år, jf. også 3 års reglen i stk. 3. Se endvidere bemærkninger til de almindelige bemærkninger.

Det skal påpeges, at der faktisk ikke er intern overensstemmelse i udkastet til lovforslag. I bemærkningerne til § 34, stk. 1 er det anført, at en godkendelse efter lovforslagets § 23 og § 25 først kan anses for udnyttet, når den godkendte etablering, udvidelse eller ændring er gennemført og i drift, mens det ifølge bemærkningerne til § 102, der indeholder en parallel bestemmelse, alene er nødvendigt at have igangsat de nødvendige anlægsarbejder.

Det skal her påpeges, at der i dag er forskel på fortolkningen af, hvornår en frist for udnyttelse af en tilladelse er opfyldt. Skov- og Naturstyrelsen har på en forespørgsel svaret således, som det er anført i bemærkningerne til § 34, men denne fortolkning er så vidt vides ikke prøvet ved domstolene. I medfør af planloven, der i § 56 har en generel bestemmelse om frist for udnyttelse af en tilladelse og en bestemmelse om kontinuitetsbrud, er der en klar fortolkning, der er godkendt af Naturklagenævnet, der er i overensstemmelse med bemærkningerne til § 102 med den tilføjelse, at et påbegyndt anlægsarbejde skal følges op i et sædvanligt tempo.

Det vil være mindst lige så nærliggende at følge praksis fra planloven som Skov- og Naturstyrelsens udmelding til miljøbeskyttelsesloven. Hvis et anlægsarbejde er påbegyndt og måske færdigt, men driften kun er nået op på halvt niveau ved fristens udløb, kan det samfundsøkonomisk ikke

være acceptabelt, at der kun kan gennemføres halv drift, når der er foretaget hel investering. Udgangspunktet er jo, at der er givet tilladelse til fuld drift. Teksten skal derfor ændres, så det alene er påkrævet, at anlægsarbejdet er igangsat.

Det er afgørende, at "helt eller delvist" udgår af § 34, stk. 3. Der er en helt tilsvarende bestemmelse i planlovens § 56, stk. 2 uden "helt eller delvist".

Hvis "helt eller delvist" fastholdes, sætter det indehavere af husdyrbrug i en urimelig situation. En husdyrproduktion er aldrig helt konstant, og der vil kunne opstå problemer såsom sygdom, der kræver sanering, eller brand eller anden skade på produktionsanlæg. Opgørelse af produktionsomfanget kan også være vanskelig på grund af problemer med periodeafgrænsning. Derfor anbefales det også af Skov- og Naturstyrelsen, at der mindst bør ses på en periode på 2 til 3 år, når produktionsomfanget skal opgøres. Det er endvidere et klart krav, at en produktionstilladelse ikke må overskrides. Det vil i praksis betyde, at produktionsomfanget vil svinge i et interval under det tilladte, medmindre det på grund af unormale omstændigheder som nævnt i en periode kan være væsentligt lavere. Det vil være urimeligt, hvis det skal medføre, at produktionsloftet løbende bliver nedjusteret. Der vil, som en miljøadvokat har udtrykt det, være tale om et nedsænkende lofi. Der skal således være mulighed for svingninger i produktionsomfanget i et vist interval under det tilladte produktionsomfang, uden at retten til det fulde produktionsomfang mistes.

Af hensyn til en forenkling, skal bestemmelsen udformes, så der i retsbeskyttelsesperioden på 8 år opretholdes en produktionsret i medfør af miljøgodkendelsen, uanset at denne ikke med det samme udnyttes fuldt ud. Produktionsretten skal give mulighed for effektivitetsstigninger i perioden og dermed mulighed for at udnytte produktionsanlægget fuldt ud. Bestemmelsen skal udformes, så det er muligt at få tilladelse eller godkendelse til et produktionsomfang, der giver mulighed for effektivitetsstigninger, og dermed mulighed for at udnytte produktionsanlægget fuldt ud.

Det skal bemærkes, at Naturklagenævnet i en afgørelse har lagt til grund, at den fulde produktionsret var bevaret, uanset at produktionsretten ikke havde været udnyttet i fuldt omfang i en periode på mere end 3 år. Der var tale om en naturlig gradvis nedskæring af en kvægproduktion.

Fristen for at have påbegyndt planlagte udvidelser og ændringer skal ligeledes fastlægges til 8 år og ikke 5, som det fremgår af forslaget i § 34, stk. 2.

§ 35

Det er helt afgørende, at en statslig godkendelsesordning ikke er årsag til en forlængelse af sagsbehandlingstiden. I stedet skal det sikres, at den statslige vejledning til kommunerne er så klar og gennearbejdet, at kommunerne effektivt kan træffe fagligt korrekte afgørelser.

Der skal tages hensyn til, at miljøministeriet ikke kan ændre en afgørelse til ugunst for en ansøger. (Begunstigende forvaltningsakt)

§ 36

Formuleringen i stk. 1 og 2 skal ændres til "Miljøministeren fastsætter regler...", da det er helt afgørende, at staten udarbejder regler for kommunernes vurdering.

§ 37

Det fremgår af bemærkningerne til § 37, at der efter revurdering af virksomheder med tidligere godkendelser/påbud ikke vil være forskel i administrationen i forhold til virksomheder med godkendelser/påbud efter den nye lov. Det bemærkes hertil, at det kun kan være i princippet, da det er en forudsætning for meddelelse af påbud i forbindelse med en revurdering, at der er tale om væsentlig forurening, og revurderingssager vil altid skulle behandles under iagttagelse af proportio-

nalitetsprincippet. Der må derfor ikke være en målsætning om en lige så restriktiv regulering i re-
vurderingssager, som i sager om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring.

§ 38, stk. 2

Revurderingskravet skal alene gælde godkendelser efter §25, der også i dag er omfattet af krav om
revurdering. De øvrige godkendelser vil kunne reguleres med de almindelige påbudsbestemmelser
efter udløbet af retsbeskyttelsesperioden, ligesom godkendelser efter §23 indenfor retsbeskyttel-
sesperioden kan reguleres efter lovforslagets § 39, stk. 1.

§ 40

Rettelsen fra § 17 til § 32 i første linje forekommer forkert.

§ 46

I stk. 2 afskæres klage af tilsynsmyndighedens afgørelser. I en række tilfælde kan der være væ-
sentlig tvivl om, hvorvidt der foreligger et ulovligt forhold. Et eksempel herpå er den ombuds-
mandssag, der er omtalt i bemærkningerne til § 34, stk. 3, der gav grundlag for en opfordring fra
ombudsmanden til at indføre en lovbestemmelse om kontinuitetsbrud. I den sag var klage afskå-
ret. Det er uhensigtsmæssigt, at et så væsentligt og vanskeligt spørgsmål, som der var tale om i
den sag, er afskåret fra en klagebehandling. Derfor bør § 46, stk. 2 udgå. Klage i disse sager kan
eventuelt undtages fra opsættende virkning.

§ 47

Vedrørende stk. 4, der indeholder en bestemmelse om klageafskæring, henvises til ovenstående.

§ 54

Der ses ikke at være nogen grund til at forlænge den nugældende periode fra 2 til 3 uger. De 3
uger skal derfor reduceres til 2 uger.

§ 64

Dansk Landbrug finder det positivt, at ministeren har mulighed for at nedsætte et rådgivende ud-
valg, og Dansk Landbrug bidrager gerne konstruktivt i et sådant udvalg.

§ 70

Det må sikres, at kontrolløren overholder gældende veterinære karantæneeregler.

§ 71

Det antages, at der med gebyrer menes brugerbetaling, hvilket bør fremgå af bestemmelsen. Ge-
byrer for miljøgodkendelse af husdyrbrug mellem 75 dyreenheder og IPPC-grænsen er en øget
omkostning for erhvervet. I de generelle bemærkninger til lovforslaget er det skønnet, at ansøge-
rens omkostninger til egne timer og konsulenttimer halveres på grund af bedre vejledningsmateri-
ale og et digitalt ansøgningssystem. Efter et år bør det evalueres, om disse forudsætninger holder.
Hvis det ikke er tilfældet, bør gebyrerne, som ansøger skal betale myndighederne for sagsbehand-
lingen, sættes ned, så ansøger sammenlagt ikke får meromkostninger i forbindelse med den nye
lov.

§ 74

Der er allerede indført bestemmelse om brugerbetaling efter denne lov, jf. §71. En hjemmel til y-
derligere gebyroprokrævning efter denne lov er ikke rimelig. Stk. 2 skal derfor slettes.

I stk. 3 ændres formuleringen til "overholdelse af forordninger for så vidt angår forhold omfattet
af denne lov". Det vil være for vidtgående, hvis denne lov skal danne hjemlen til tilsyn med gene-
rel overholdelse af forordninger.

§ 76

Vedr. indstillingsret til Miljøklagenævnet skal det bemærkes, at de beskikkede medlemmer i dag ikke udpeges som interesserepræsentanter, idet man tillægger det stor betydning, at nævnet er en uvildig, sagkyndig myndighed, der repræsenterer forskellige former for sagkundskab af betydning for miljøbeskyttelsesspørgsmål. Der er tale om eksperter med forskellige fagområder, der deltager i behandlingen af sagerne afhængigt af deres faglige ekspertiseområde. Baggrunden for erhvervsorganisationernes indstillingsret er behovet for en sagkundskab i miljøklagenævnet, der dækker forskellige virksomhedstyper, der er omfattet af krav om miljøgodkendelse samt viden om miljøbelastning fra disse virksomheder. Det er myndighedernes ansvar ved meddelelse af en miljøgodkendelse samt ved indstilling af beskikkede medlemmer til behandling af klager i sager vedr. virksomheders miljøforhold at sikre hensynet til miljøet. Derfor skal de nuværende bestemmelser om indstilling af beskikkede medlemmer til Miljøklagenævnet fastholdes.

§ 77

Der skal altid være en mulighed for at klage over en afgørelse. Subsidiært skal det være en forudsætning for at afskære klage, at afgørelsen også er af mindre betydning for parterne i sagen, så der ikke alene tages hensyn til natur, landskab og miljø.

§ 79

Henvisningen i stk. 1 må skulle være til § 58, stk. 2.

§ 86

Det fremgår ikke klart hvilke organisationer, der er tale om ved angivelse af organisationer, der varetager "væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen". Dette skal angives nærmere evt. med eksempler i bemærkningerne.

§ 89

Der henvises til bemærkningerne til de almindelige bemærkninger.

§ 90

I stk. 1 pkt. 3 er omtalt den som driver virksomhed uden tilladelse efter denne bestemmelse. Dette virker som en særdeles uheldig formulering, da det jo er fuldt lovmedholdeligt at fortsætte driften af eksisterende virksomheder uden tilladelse efter denne lov.

Det anføres, at det nuværende bødeniveau er for lavt. Der henvises her til bemærkningerne til de almindelige bemærkninger, hvor det blandt andet er påpeget, at udkastet også indeholder en konfiskationsbestemmelse, jf. § 92, stk. 2.

Det skal bemærkes, at de anførte eksempler på fortjeneste ved overtrædelser ikke forekommer rimelige. Fortjenesten ved manglende overdækning af gyllebeholder er ikke nødvendigvis udgiften til en fast overdækning, men alene omkostningerne ved at sikre et flydelag, og i eksemplet med opbevaring af dybstrøelse er det muligvis alene udgifterne ved en lidt mere omhyggelig håndtering af dybstrøelsen, der udgør fortjenesten.

Endvidere er det helt urimeligt at regne på en fortjeneste over 6. år. Hvis der meddeles påbud, vil der altid blive fastlagt en frist for påbuddets efterkommelse, og der vil blive ført et opfølgende tilsyn til sikring af dets efterkommelse. Der vil således aldrig være en situation, hvor en manglende efterkommelse af påbud først vil blive "opdaget" efter 6 år. Endvidere vil tilsynsfrekvensen stige med den foreslåede lov.

§ 94

Det skal sikres, at bestemmelsen ikke har urimelig rækkevidde i forhold til de overtrædelse, der kan konstateres.

§ 101

Det er ikke rimeligt, at anlæg, der revurderes, skal underlægges reglerne i medfør af den ny miljøgodkendelsesordning. Anlæg tilladt under nugældende bestemmelser risikerer således at skulle etablere luftrensning mm. på gamle anlæg, hvilket vil medføre helt uacceptable økonomiske konsekvenser for den pågældende landmand. Det skal tydeligt fremgå, at der skal være proportionalitet mellem krav og de økonomiske konsekvenser, de fører med sig.

§ 102

Det skal defineres nærmere, hvad afgørelser omfatter, f. eks afgørelser i relation til en anmeldelse. Det bør præciseres, at der menes fornødne screeningsafgørelser, evt. tilladelser eller godkendelser i relation til VVM-tilladelse/kap. 5 godkendelse, lokaliseringstilladelse, landzonetilladelse og dispensationer efter husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det er i stk. 2 anført, at ikke udnyttede afgørelser skal udnyttes senest 2 år efter 1.1.2007, herunder også screeningsafgørelser. Det skal rettes til 3 år efter afgørelsens meddelelse.

§ 103

Det er helt afgørende, at disse husdyrbrug ikke skal reguleres efter de nye bestemmelser.

§ 104

Overgangsordningen, hvorefter alle sager, der ikke er færdigbehandlet 1. januar 2007, bortfalder, er uacceptabel. Ansøger har i mange tilfælde ventet i flere måneder og i nogle tilfælde i flere år på at få sin godkendelse. Ansøger har brugt betydelige beløb på udarbejdelse af ansøgning og i mange tilfælde lejet jord og sat sig i andre udgifter for at leve op til myndighedernes krav til det ansøgte projekt. Se høringsvaret afsnit 2.1.

Det pres, der ligger på ansøger og ansøgers familie i forbindelse med ansøgning om udvidelse mv., skal ikke underkendes. Det er ofte familiens fremtidige eksistensgrundlag, der er på spil.

§ 105

Det skal sikres, at allerede udarbejdet materiale genbruges af kommunen, jf. også § 106.

§ 106

Hvis der allerede er gennemført en offentlighedsprocedure, og der er tale om et uændret projekt, skal det følge direkte af reglerne, at der ikke skal gennemføres en ny offentlighedsprocedure efter de nye regler.

§ 107

Det skal sikres, at allerede foretaget sagsbehandling i klagesager genbruges, også hvor sager færdiggøres af en anden end den oprindelige klageinstans. Ellers vil allerede foretaget sagsbehandling være spildt.

Bestemmelsen, om at ikke-færdige sager efter Planlovens §6 c overføres til Miljøklagenævnet, er ikke i overensstemmelse med bestemmelsen i §109, stk. 1.

Ifølge stk. 4 har Miljøklagenævnsafgørelser om, at der ikke er VVM-pligt, uanset hvornår de træffes, alene virkning frem til 1. januar 2009. Det er ikke acceptabelt, da ansøger ikke har indflydelse på tidspunktet for Miljøklagenævnets afgørelse, der er afhængig af nævnets tilrettelæggelse af sagsbehandlingen og omfanget af de ressourcer, der stilles til rådighed for nævnet. Borgeren må

have en rimelig tid til at gøre brug af en afgørelse, som minimum 2 – 3 år. Fristen skal derfor være 3 år fra klagesagens afgørelse og meddelelsen herom til ansøger.

§ 108

Stk. 1 skal suppleres, så bestemmelsen også omfatter påbud og forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41. Det vil indebære, at også revurderingssager behandles efter de hidtil gældende regler. Det vil være urimeligt, hvis ikke godkendelsessager og revurderingssager sidestilles i denne sammenhæng. Som eksempel kan det nævnes, at en revurderingssag, der af kommunen blev afgjort i slutningen af 2003, og påklaget af andre end husdyrbrugeren i december 2003, endnu ikke er afgjort af Skov- og Naturstyrelsen. Husdyrbrugeren er uden skyld i den lange sagsbehandlingstid, og det vil derfor være helt urimeligt, hvis en sådan sag ikke bliver afsluttet efter de hidtil gældende regler.

Dansk Landbrug står gerne til rådighed for yderligere uddybning af de fremførte synspunkter, bemærkninger og ændringsforslag til udkastet til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Niels Peter Nørring
Dir. tlf. 33 39 46 50
E-mail: npn@dansklandbrug.dk